

Käesolev dokument on vaid dokumenteerimisvahend ja institutsioonid ei vastuta selle sisu eest

► **B** EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV 2003/87/EÜ,
 13. oktoober 2003,
 millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem ja muudetakse
 nõukogu direktiivi 96/61/EÜ
 (EMPs kohaldatav tekst)
 (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32)

Muudetud:

		Euroopa Liidu Teataja		
		nr	lehekülg	kuupäev
► <u>M1</u>	Euroopa parlamendi ja nõukogu direktiiv 2004/101/EÜ 27. oktoober 2004	L 338	18	13.11.2004
► <u>M2</u>	Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/101/EÜ, 19. november 2008	L 8	3	13.1.2009
► <u>M3</u>	Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 219/2009, 11. märts 2009	L 87	109	31.3.2009

**EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU DIREKTIIV
2003/87/EÜ,**

13. oktoober 2003,

**millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega
kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ**

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 175 lõiget 1,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut, ⁽¹⁾

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust, ⁽²⁾

võttes arvesse regioonide komitee arvamust, ⁽³⁾

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ⁽⁴⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Liidus kasvuhoonegaasidega kauplemist käsitlev rohe-line raamat käivitas kogu Euroopas debati kasvuhoonegaasidega kauplemise sobivuse ja võimalikkuse kohta Euroopa Liidus. Euroopa kliimamuutuste programmis on osalenud mitmed sidus-rühmad, kes on käsitlenud ühenduse poliitikat ja meetmeid, seal-hulgas rohelisel raamatul põhinevat kasvuhoonegaaside saaste-kvootidega kauplemise süsteemi ühenduses (ühenduse süsteem). 8. märtsi 2001. aasta järeldustes tunnistas nõukogu Euroopa klii-mamuutuste programmi ja rohelisel raamatul põhineva töö erilist tähtsust ning rõhutas pakilist vajadust ühenduse tasandil võetavate konkreetsete meetmete järele.
- (2) Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsusega nr 1600/2002/EÜ ⁽⁵⁾ kehtestatud kuuendas keskkonnaalases ühenduse tegevuspro-grammis määratletakse kliimamuutused prioriteetse tegevusvald-konnana ja nähakse ette kogu ühendust hõlmava heitkogustega kauplemise süsteemi loomine aastaks 2005. Kõnealuses programmis tõdetakse, et ühendus on kohustunud vähendama aastatel 2008–2012 kasvuhoonegaaside heitkoguseid võrreldes 1990. aasta tasemega 8 % ja pikemas perspektiivis tuleb kasvu-hoonegaaside heitkoguseid vähendada võrreldes 1990. aasta tase-mega ligikaudu 70 %.
- (3) Nõukogu 15. detsembri 1993. aasta otsusega 94/69/EÜ (Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkon-ventsiooni sõlmimise kohta) ⁽⁶⁾ heakskiidetud Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni lõppeesmärk on saavutada kasvuhoonegaaside kontsentratsiooni stabiliseeru-mine atmosfääris tasemeni, mis võimaldab vältida inimtegevusest tulenevaid ohtlikke kliimasüsteemi häireid.
- (4) Kui Kyoto protokoll, mis on heaks kiidetud nõukogu 25. aprilli 2002. aasta otsusega 2002/358/EÜ, mis käsitleb Euroopa Ühen-duse heakskiitu ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni Kyoto protokollile ja sellest tulenevate kohustuste ühist täitmist, ⁽⁷⁾

⁽¹⁾ EÜT C 75 E, 26.3.2002, lk 33.

⁽²⁾ EÜT C 221, 17.9.2002, lk 27.

⁽³⁾ EÜT C 192, 12.8.2002, lk 59.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi 10. oktoobri 2002. aasta arvamus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata), nõukogu 18. märtsi 2003. aasta ühine seisukoht (EÜT C 125 E, 27.5.2003, lk 72.), Euroopa Parlamendi 2. juuli 2003. aasta otsus (Euroopa Liidu Teatajas seni avaldamata) ning nõukogu 22. juuli 2003. aasta otsus.

⁽⁵⁾ EÜT L 242, 10.9.2002, lk 1.

⁽⁶⁾ EÜT L 33, 7.2.1994, lk 11.

⁽⁷⁾ EÜT L 130, 15.5.2002, lk 1.

▼B

jõustub, kohustab see ühendust ja selle liikmesriike vähendama aastatel 2008–2012 protokollis A lisas loetletud kasvuhoonegaaside inimtekkelisi heitkoguseid võrreldes 1990. aasta tasemega 8 %.

- (5) Ühendus ja liikmesriigid on leppinud kokku, et nad täidavad kooskõlas otsusega 2002/358/EÜ ühiselt Kyoto protokollist tulenevat kohustust vähendada kasvuhoonegaaside inimtekkelisi heitkoguseid. Käesoleva direktiivi eesmärk on aidata kaasa sellele, et Euroopa Ühendus ja liikmesriigid täidaksid oma kohustusi tulemuslikumalt, rajades tõhusa Euroopa turu kasvuhoonegaaside saastekvootidele ja pidurdades võimalikult vähe majandusarengut ja tööhõivet.
- (6) Nõukogu 24. juuni 1993. aasta otsusega 93/389/EMÜ (ühenduse süsinikdioksiidi ja teiste kasvuhoonegaaside heitkoguste järelevalvesüsteemi kohta) ⁽¹⁾ kehtestati kasvuhoonegaaside saastekvootidele järelevalve ja nende heitkogustega seotud kohustuste täitmisel tehtavate edusammude hindamise süsteem. See süsteem aitab liikmesriikidel määrata eraldatavate saastekvootide üldkogust.
- (7) Ühenduse sätted, mis käsitlevad saastekvootide eraldamist liikmesriikides, on olulised, et aidata kaasa siseturu terviklikkuse säilitamisele ja vältida konkurentsimoonutusi.
- (8) Liikmesriigid peaksid saastekvootide eraldamisel võtma arvesse tööstustegevusest tulenevat heitkoguste vähendamise võimalust.
- (9) Liikmesriigid võivad näha ette, et nad annavad isikutele aastal 2008 algava viieaastase kehtivusajaga saastekvoote välja ainult kehtetuks tunnustatud kvootide osas vastavalt heitkoguste vähendamisele, mida need isikud on oma riigi territooriumil teinud kolme aasta jooksul alates aastast 2005.
- (10) Alates kõnealusest viieaastasest ajavahemikust tehakse saastekvootide üleandmisel mõnele teisele liikmesriigile vastavad kohandused Kyoto protokollis kohaselt eraldatud kogustes.
- (11) Liikmesriigid peaksid tagama, et teatavatel kindlaksmääratud tegevusaladel tegutsevatel ettevõtjatel on kasvuhoonegaaside heitmeluba ja et nad kontrollivad oma tegevusega seotud kindlaksmääratud kasvuhoonegaaside heitkoguseid ja annavad nendest aru.
- (12) Liikmesriigid peaksid kehtestama eeskirjad käesoleva direktiivi rikkumiste eest määratavate karistuste kohta ja tagama nende eeskirjade rakendamise. Need karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.
- (13) Läbipaistvuse tagamiseks peaks üldsusel olema juurdepääs saastekvootide eraldamisega seotud teabele ja heitmeseire tulemustele, kui Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2003. aasta direktiiviga 2003/4/EÜ (üldsuse juurdepääsu kohta keskkonnaalasele teabele) ⁽²⁾ ettenähtud piirangutest ei tulene teisiti.
- (14) Liikmesriigid peaksid esitama aruande käesoleva direktiivi rakendamise kohta, võttes aluseks nõukogu 23. detsembri 1991. aasta direktiivi 91/692/EMÜ teatavate keskkonnaalaste direktiivide rakendamise aruannete ühtlustamise ja ratsionaliseerimise kohta. ⁽³⁾
- (15) Täiendavate käitiste lisamisel ühenduse süsteemi peaks järgima käesoleva direktiiviga ettenähtud sätteid ja seepärast võib ühenduse süsteemi reguleerimisala laiendada ka muudele kasvuhoone-

⁽¹⁾ EÜT L 167, 9.7.1993, lk 31. Otsust on muudetud otsusega 1999/296/EÜ (EÜT L 117, 5.5.1999, lk 35).

⁽²⁾ EÜT L 41, 14.2.2003, lk 26.

⁽³⁾ EÜT L 377, 31.12.1991, lk 48.

▼B

gaaside heitmetele peale süsinikdioksiidi, sealhulgas alumiiniumi- ja kemikaalitööstuse tegevusest tulenevatele heitmetele.

- (16) Käesolev direktiiv ei tohiks takistada liikmesriikidel säilitada või kehtestada siseriiklikke kaubandussüsteeme, mis reguleerivad kasvuhoonegaaside heitkoguseid, mis tulenevad muudest kui I lisas loetletud või ühenduse süsteemi kuuluvatest tegevusaladest või pärinevad ajutiselt ühenduse süsteemist väljaarvatud kütistest.
- (17) Liikmesriigid võivad osaleda rahvusvahelises heitkogustega kauplemises Kyoto protokolliga osapooltena koos kõikide teiste protokolliga B lisas loetletud osapooltega.
- (18) Ühenduse süsteemi sidumine kolmandate riikide kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemidega suurendab otsuses 2002/358/EÜ (kohustuste ühise täitmise kohta) sätestatud ühenduse heitkoguste vähendamise eesmärgi saavutamise kulutasuvust.
- (19) Projektipõhised mehhanismid, sealhulgas ühisrakendus (*Joint Implementation* – JI) ja puhta arengu mehhanism (*Clean Development Mechanism* – CDM), on olulised selleks, et saavutada eesmärgidena nii ülemaailmsete kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamine kui ka ühenduse süsteemi tulemuslikkuse suurendamine. Kooskõlas Kyoto protokolliga ja Marrakechi lepingute asjakohaste sätetega peaks kõnealuste mehhanismide kasutamine täiendama siseriiklikke meetmeid, mis moodustaksid seega olulise osa tehtavatest jõupingutustest.
- (20) Käesolev direktiiv soodustab energiatõhusamate ja toodanguühiku kohta vähem heitkoguseid eraldavate tehnoloogiate, sealhulgas soojuse ja elektri koostootmiseks ettenähtud tehnoloogia kasutamist, samas kui Euroopa Parlamendi ja nõukogu tulevane direktiiv, mis käsitleb kasuliku soojuse nõudlusel põhineva soojuse ja elektri koostootmise edendamist energia siseturul, edendab just soojuse ja elektri koostootmiseks ettenähtud tehnoloogiat.
- (21) Nõukogu 24. septembri 1996. aasta direktiiviga 96/61/EÜ (saastuse kompleksse vältimise ja kontrolli kohta)⁽¹⁾ kehtestatakse saastuse vältimise ja kontrolli üldraamistik, mida võib kasutada kasvuhoonegaaside heitmelubade väljaandmisel. Direktiivi 96/61/EÜ tuleks muuta, tagamaks et käesoleva direktiivi reguleerimisalasse kuuluvatest kütistest pärinevate kasvuhoonegaaside otseheitmetele ei kehtestata heitme piiratasemeid ja et liikmesriigid võivad otsustada, et nad ei kehtesta põletusseadmetele ega muudele ettevõtte tegevuskohas süsinikdioksiidi eraldavatele seadmetele energiatõhusust käsitlevaid nõudeid, ilma et see piiraks direktiivi 96/61/EÜ nõuete kohaldamist.
- (22) Käesolev direktiiv on kooskõlas Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni ja Kyoto protokolliga. Direktiiv tuleks asjaomaseid arenguid silmas pidades uuesti läbi vaadata, et võtta arvesse direktiivi rakendamisel saadud kogemusi ja kasvuhoonegaaside heitmeseirega seotud edusamme.
- (23) Heitkogustega kauplemine peaks moodustama osa liikmesriikide ja ühenduse tasandil rakendatavate tegevuspõhimõtete ja meetmete ühtsest ja terviklikust paketist. Ilma et see piiraks asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamist, võivad liikmesriigid juhul, kui tegevusalad kuuluvad ühenduse süsteemi, kaaluda samu eesmärgi taotletava regulatiiv-, fiskaal- või muu poliitika mõju. Direktiivi uuesti läbi vaadates tuleks kontrollida, millises ulatuses on need eesmärgid saavutatud.
- (24) Maksustamine võib olla siseriiklik poliitika, mille eesmärk on piirata nende kütiste heitkoguseid, mis on ühenduse süsteemist ajutiselt välja jäetud.

⁽¹⁾ EÜT L 257, 10.10.1996, lk 26.

▼B

- (25) Tegevuspõhimõtteid ja meetmeid tuleks liikmesriigi ja ühenduse tasandil rakendada mitte üksnes tööstus- ja energiasektoris, vaid ka kõikides Euroopa Liidu majandussektorites, et saavutada heitkoguste märkimisväärne vähendamine. Komisjon peaks eelkõige kaaluma tegevuspõhimõtteid ja meetmeid ühenduse tasandil, tagamaks et transpordisektor aitab oluliselt kaasa sellele, et ühendus ja liikmesriigid täidavad Kyoto protokollist tulenevaid kliimamuutustega seotud kohustusi.
- (26) Olenemata turupõhiste mehhanismide mitmekülgsest potentsiaalst peaks Euroopa Liidu kliimamuutuste leevendamise strateegia rajanema ühenduse süsteemi ja muude ühenduse, siseriiklike ja rahvusvaheliste meetmete vahelisel tasakaalul.
- (27) Käesolevas direktiivis austatakse põhiõigusi ja järgitakse iseäranis Euroopa Liidu põhiõiguste hartas tunnustatud põhimõtteid.
- (28) Käesoleva direktiivi rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta vastavalt nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusele 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused. ⁽¹⁾
- (29) Et III lisa kriteeriume 1, 5 ja 7 ei ole võimalik komiteemenetluse abil muuta, tuleks aastale 2012 järgnevaid ajavahemikke käsitlevaid muudatusi teha üksnes kaasotsustusmenetlust kohaldades.
- (30) Et liikmesriigid ei saa üksinda täielikult täita kavandatavate meetmete eesmärki, milleks on ühenduse süsteemi loomine, mistõttu meetmete ulatust ja mõju arvestades oleks eesmärkide saavutamist parem tagada ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Nimetatud artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev direktiiv kaugemale sellest, mis on vajalik nimetatud eesmärgi saavutamiseks,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

▼M2

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

▼B*Artikkel 1***Sisu**

Käesoleva direktiiviga luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem (edaspidi „ühenduse süsteem”), mille eesmärk on vähendada tulemuslikult ja majanduslikult tõhusalt kasvuhoonegaaside heitkoguseid.

*Artikkel 2***Reguleerimisala**

1. Käesolevat direktiivi kohaldatakse I lisas loetletud tegevusaladest tulenevate heitkoguste ja II lisas loetletud kasvuhoonegaaside suhtes.
2. Käesolevat direktiivi kohaldatakse, ilma et see piiraks direktiivist 96/61/EÜ tulenevaid nõudeid.

▼M2

3. Käesoleva direktiivi kohaldamisest Gibraltari lennujaama suhtes ei järeldu, et see kahjustaks Hispaania Kuningriigi ja Ühendkuningriigi

⁽¹⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

▼ M2

õiguslikke positsioone nende vaidluses selle territooriumi suveräänsuse üle, kus lennujaam paikneb.

▼ B*Artikkel 3***Mõisted**

Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) *saastekvoot* – kindlaksmääratud aja jooksul atmosfääri ühe tonni süsinikdioksiidi ekvivalentkoguste paiskamise kvoot, mis kehtib üksnes käesoleva direktiivi nõuete täitmisel ja mida on võimalik üle anda kooskõlas käesoleva direktiivi sätetega;

▼ M2

b) „*heitkogus*” – käitise allikatest pärinevate kasvuhoonegaaside heide atmosfääri või I lisas nimetatud lennutegevust sooritava õhusõiduki selliste gaaside heide, mis on nimetatud tegevuse osas täpsustatud;

▼ B

c) *kasvuhoonegaasid* – II lisas loetletud gaasid;

d) *kasvuhoonegaaside heitmeluba* – kooskõlas artiklitega 5 ja 6 väljaantud luba;

e) *käitis* – paikne tehniline üksus, kus tegeldakse ühe või mitme I lisas loetletud tegevusega ja muu tegevusega, mis on tehniliselt otseselt seotud kõnealuses tegevuskohas teostatava tegevusega, mis võivad mõjutada heitkoguseid ja saastust;

f) *käitaja* – isik, kes käitab käitist, kontrollib selle tööd või kellele on siseriiklike õigusaktide kohaselt antud määrav otsustusõigus käitise tehnilise toimimise suhtes;

g) *isik* – iga füüsiline või juriidiline isik;

h) *uus osaleja* – käitis, kus toimub üks või mitu I lisas loetletud tegevustest ning millel on kasvuhoonegaaside heitmeluba või mille kasvuhoonegaaside heitmeluba on ajakohastatud käitise laadis või toimimisviisis toimunud muudatuste või käitise laiendamise tõttu pärast seda, kui komisjonile on teatatud siseriiklikust saastekvootide eraldamise kavast;

i) *üldsus* – üks isik või mitu isikut ja vastavalt siseriiklikele õigusaktidele või tavadele isikute ühendused, organisatsioonid või rühmad;

j) *ühe tonni süsinikdioksiidi ekvivalentkogus* – üks tonn süsinikdioksiidi või mõne muu II lisas loetletud globaalset soojenemist tekitada võiva kasvuhoonegaasi kogus;

▼ M1

k) „*I lisa osapool*” – Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni (ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni) I lisas nimetatud osapool, kes on ratifitseerinud Kyoto protokolliga vastavalt Kyoto protokolliga artikli 1 lõikele 7;

l) „*projektitegevus*” – I lisas toodud ühe või mitme osapooli poolt heakskiidetud projektikohane tegevus Kyoto protokolliga artiklite 6 või 12 ja ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või Kyoto protokolliga põhjal vastu võetud otsuste alusel;

m) „*heitkoguste vähendamise ühik*” või „*HVÜ*” – ühik, mis on välja antud Kyoto protokolliga artikli 6 ja ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või Kyoto protokolliga põhjal vastu võetud otsuste alusel;

n) „*tõendatud heitkoguste vähendamise ühik*” või „*THV*” – ühik, mis on välja antud Kyoto protokolliga artikli 12 ja ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või Kyoto protokolliga põhjal vastu võetud otsuste alusel;

▼ **M2**

- o) „*õhusõiduki käitaja*” – isik, kes käitab õhusõidukit ajal, mil see sooritab I lisas nimetatud lennutegevust, või juhul, kui nimetatud isik ei ole teada või on õhusõiduki omaniku poolt tuvastamata, õhusõiduki omanik;
- p) „*kommertsõhustranspordi teostaja*” – õhusõiduki käitaja, kes tasu eest osutab avalikkusele regulaar- ja mitteregulaarlendude teenust reisijate, kauba või posti veoks;
- q) „*haldav liikmesriik*” – liikmesriik, kes vastavalt artiklile 18a vastutab ühenduse süsteemi haldamise eest seoses õhusõiduki käitajaga;
- r) „*omistatud lennunduse heitkogused*” – kõikide I lisas nimetatud lennutegevuste alla kuuluvate ja liikmesriigi territooriumil asuvalt lennuväljalt väljuvate või sellisele lennuväljale kolmandast riigist saabuvate lendude heitkogused;
- s) „*varasemad lennunduse heitkogused*” – 2004., 2005. ja 2006. kalendriaastal I lisas nimetatud lennutegevust sooritavate õhusõidukite tekitatud heitkoguste aasta keskmine.

II PEATÜKK

LENNUNDUS

*Artikkel 3a***Reguleerimisala**

Käesoleva peatüki sätteid kohaldatakse I lisas nimetatud lennutegevustega seotud saastekvootide eraldamise ja väljaandmise suhtes.

*Artikkel 3b***Lennutegevused**

2. augustiks 2009 töötab komisjon vastavalt artikli 23 lõikes 2 osutatud regulatiivkomitee menetlusele välja I lisas loetletud lennutegevuste üksikasjaliku tõlgendamise suunised.

*Artikkel 3c***Lennunduse saastekvootide üldkogus**

1. Ajavahemikul 1. jaanuar 2012 kuni 31. detsember 2012 moodustab õhusõiduki käitajatele eraldatavate saastekvootide üldkogus 97 % varasematest lennunduse heitkogustest.

2. Artikli 11 lõikes 2 osutatud ajavahemikul, mis algab 1. jaanuaril 2013, ning juhul, kui pärast artikli 30 lõikes 4 osutatud läbivaatamist ei ole tehtud muudatusi, ka igal järgneval ajavahemikul, moodustab õhusõiduki käitajatele eraldatavate lennunduse saastekvootide üldkogus 95 % varasematest lennunduse heitkogustest korrutatuna kõnealusesse ajavahemikku jäävate aastate arvuga.

Protsendimäära võib läbi vaadata käesoleva direktiivi üldise läbivaatamise käigus.

3. Komisjon vaatab üle õhusõiduki käitajatele kooskõlas artikli 30 lõikega 4 eraldatavate saastekvootide üldkoguse.

4. 2. augustiks 2009 teeb komisjon parimatele kättesaadavatele andmetele tuginedes otsuse varasemate lennunduse heitkoguste kohta, esitades sealhulgas tegelikku lennuliiklust käsitleval tabelil põhineva hinnangu. Selle otsuse vaatab läbi artikli 23 lõikes 1 osutatud komitee.

▼M2

*Artikkel 3d***Lennunduse saastekvootide enampakkumise teel eraldamise meetod**

1. Artikli 3c lõikes 1 osutatud ajavahemikul pannakse enampakkumisele 15 % saastekvootidest.
2. Alates 1. jaanuarist 2013 pannakse enampakkumisele 15 % saastekvootidest. Seda protsenti võib käesoleva direktiivi üldise läbivaatamise käigus suurendada.
3. Võetakse vastu määрус, millega kehtestatakse üksikasjalikud sätted liikmesriikide poolt selliste saastekvootide enampakkumisel müümise kohta, mida ei pea käesoleva artikli lõigete 1 ja 2 või artikli 3f lõike 8 kohaselt tasuta välja andma. Iga liikmesriik peab igal ajavahemikul müüma enampakkumisel sellise hulga saastekvoote, mis on proportsionaalne liikmesriigi osaga võrdlusaastal kõigile liikmesriikidele omistatud lennunduse heitkoguste koguhulgast, millest on teatatud vastavalt artikli 14 lõikele 3 ja mis on tõendatud vastavalt artiklile 15. Artikli 3c lõikes 1 osutatud ajavahemiku võrdlusaasta on 2010 ning iga järgneva artiklis 3c osutatud ajavahemiku võrdlusaasta on kalendriaasta, mis lõpeb 24 kuud enne selle ajavahemiku algust, mida enampakkumine hõlmab.

Kõnealune määрус, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähem olulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 23 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

4. Liikmesriigid otsustavad selle üle, kuidas kasutada saastekvootide enampakkumisest saadud tulu. Seda tulu tuleks kasutada võitlemiseks kliimamuutusega ELis ja kolmandates riikides, muu hulgas kasvuhoo- negaaside heitkoguste vähendamiseks, kliimamuutuste mõjudega kohanemiseks ELis ja kolmandates riikides, eriti arengumaades, leeven- damis- ja kohanemisprotsessiga seotud teadus- ja arendustegevuse rahas- tamiseks, eriti aeronautika ja õhutranspordi valdkonnas, heitkoguste vähendamiseks vähe heitgaase eraldava transpordi kasutamise abil ning ühenduse süsteemi haldamise kulude katmiseks. Enampakkumise tuludega tuleks rahastada ka annetusi ülemaailmse energiatõhususe ja taastuvenergia fondile ning meetmeid metsade hävitamise ärahoidmi- seks.

Liikmesriigid teavitavad komisjoni käesoleva lõike kohaselt võetud meetmetest.

5. Käesoleva direktiivi kohaselt komisjonile esitatav teave ei vabasta liikmesriike asutamislepingu artikli 88 lõikes 3 sätestatud teatamisko- hustusest.

*Artikkel 3e***Õhusõiduki käitajatele lennunduse saastekvootide eraldamine ja väljaandmine**

1. Iga artiklis 3c osutatud ajavahemiku kohta võib iga õhusõiduki käitaja taotleda lennunduse saastekvootide eraldamist; mis eraldatakse tasuta. Taotluse võib teha, esitades haldava liikmesriigi pädevale asutu- sele kõnealuse õhusõiduki käitaja sooritatud I lisas nimetatud lennute- gevusi puudutavad tõendatud tonnkilomeetrite andmed seireaasta kohta. Käesoleva artikli kohaldamisel on seireaasta kalendriaasta, mis lõpeb 24 kuud enne taotlusega hõlmatud ajavahemiku algust vastavalt IV ja V lisale, või artikli 3c lõikes 1 osutatud ajavahemikuga seoses aasta 2010. Taotlus esitatakse vähemalt 21 kuud enne taotlusega hõlmatava ajava- hemiku algust või artikli 3c lõikes 1 osutatud ajavahemikuga seoses 31. märtsiks 2011.
2. Liikmesriigid esitavad lõike 1 alusel saadud taotlused komisjonile vähemalt kaheksateist kuud enne selle ajavahemiku algust, mida taotlus hõlmab, või artikli 3c lõikes 1 osutatud ajavahemikuga seoses 30. juuniks 2011.

▼ **M2**

3. Komisjon arvutab vähemalt viisteist kuud enne iga artikli 3c lõikes 2 osutatud ajavahemiku algust või artikli 3c lõikes 1 osutatud ajavahemikuga seoses 30. septembriks 2011 välja, ja võtab vastu otsuse, kus on sätestatud:

- a) asjaomaseks ajavahemikuks vastavalt artiklile 3c eraldatava saastekvootide üldkoguse;
- b) asjaomasel ajavahemikul vastavalt artiklile 3d enampakkumisele esitatavate saastekvootide arvu;
- c) asjaomasel ajavahemikul vastavalt artikli 3f lõikele 1 õhusõiduki käitajate jaoks erireservis olevate saastekvootide arvu;
- d) asjaomasel ajavahemikul tasuta eraldatavate saastekvootide arvu, mis saadakse punktides b ja c osutatud saastekvootide arvude lahutamisel punkti a kohaselt kindlaks määratud saastekvootide üldkogusest, ja
- e) võrdlusaluse, mida kasutatakse saastekvootide tasuta eraldamiseks nendele õhusõiduki käitajatele, kelle taotlused esitati komisjonile vastavalt lõikele 2.

Punktis e osutatud võrdlusaluse (saastekvoodid tonnkilomeetri kohta) arvutamiseks jagatakse punktis d osutatud saastekvootide arv tonnkilomeetrite andmete summaga, mis on esitatud vastavalt lõikele 2 komisjonile esitatud taotlustes.

4. Kolme kuu jooksul pärast seda, kui komisjon on võtnud vastu lõikes 3 osutatud otsuse, arvutab ja avaldab iga haldav liikmesriik:

- a) saastekvootide üldkoguse, mis eraldatakse igale lõike 2 kohaselt komisjonile taotluse esitanud õhusõiduki käitajale asjaomaseks ajavahemikuks ning mille arvutamiseks korrutatakse taotluses esitatud tonnkilomeetrite andmed lõike 3 punktis e osutatud võrdlusalusega, ning
- b) igale õhusõiduki käitajale igal aastal eraldatavad saastekvoodid, mis määratakse kindlaks, jagades punkti a alusel arvutatava kogu ajavahemikuks eraldatud saastekvootide üldkoguse sellesse ajavahemikku jäävate aastate arvuga, mil õhusõiduki käitaja on sooritanud I lisas nimetatud lennutegevust.

5. 2012. aasta 28. veebruariks ja iga järgneva aasta 28. veebruariks annab haldava liikmesriigi pädev asutus igale õhusõiduki käitajale välja sellele õhusõiduki käitajale käesoleva artikli või artikli 3f kohaselt asjaomasel aastal eraldatava saastekvootide arvu.

Artikkel 3f

Erireserv teatavate õhusõiduki käitajate jaoks

1. Igal artikli 3c lõikes 2 osutatud ajavahemikul pannakse saastekvootide üldkogusest 3 % õhusõiduki käitajate erireservi. Need on õhusõiduki käitajad:

- a) kes alustavad I lisas nimetatud lennutegevuste alla kuuluvaid tegevusi pärast vaatlusaastat, mil artikli 3c lõikes 2 osutatud ajavahemiku kohta esitati artikli 3e lõike 1 kohaselt tonnkilomeetrite andmed, või
- b) kelle tonnkilomeetrite andmed suurenesid keskmiselt enam kui 18 % aastas vaatlusaasta, mil artikli 3e lõike 1 kohaselt esitati artikli 3c lõikes 2 osutatud ajavahemiku kohta tonnkilomeetrite andmed, ja selle ajavahemiku teise kalendriaasta vahelisel ajal,

ning kelle punkti a kohane tegevus või punkti b kohane täiendav tegevus ei kujuta endast täielikult või osaliselt eelnevalt teise õhusõiduki käitaja poolt sooritatud tegevuse jätkamist.

2. Lõike 1 tingimustele vastav õhusõiduki käitaja võib taotleda erireservist saastekvootide tasuta eraldamist, esitades taotluse seda käitajat haldava liikmesriigi pädevale asutusele. Iga taotlus esitatakse taotlusega

▼M2

hõlmatava artikli 3c lõikes 2 osutatud ajavahemiku kolmanda aasta 30. juuniks.

Õhusõiduki käitajale lõike 1 punkti b kohaselt eraldatud saastekvootide kogus ei või ületada 1 000 000.

3. Lõike 2 kohaselt esitatav taotlus:

- a) sisaldab kooskõlas IV ja V lisaga tõendatud tonnkilomeetrite andmeid I lisas nimetatud lennutegevuste kohta, mida õhusõiduki käitaja sooritas taotlusega hõlmatava artikli 3c lõikes 2 osutatud ajavahemiku teisel kalendriaastal;
- b) sisaldab tõendeid selle kohta, et lõikes 1 sätestatud tingimused on täidetud, ning
- c) lõike 1 punkti b tingimustele vastavate õhusõiduki käitajate puhul on selles näidatud:
  - i) asjaomase õhusõiduki käitaja poolt läbitud tonnkilomeetrite arvu suurenemine protsentides vaatlusaasta, mil artikli 3e lõike 1 kohaselt esitati artikli 3c lõikes 2 osutatud ajavahemiku kohta tonnkilomeetrite andmed, ja selle ajavahemiku teise kalendriaasta vahelisel ajal;
  - ii) asjaomase õhusõiduki käitaja poolt läbitud tonnkilomeetrite absoluutarvu kasv vaatlusaasta, mil artikli 3e lõike 1 kohaselt esitati artikli 3c lõikes 2 osutatud ajavahemiku kohta tonnkilomeetrite andmed, ja selle ajavahemiku teise kalendriaasta vahelisel ajal ning
  - iii) asjaomase õhusõiduki käitaja poolt läbitud tonnkilomeetrite absoluutarvu kasv, mis ületab lõike 1 punktis b kindlaks määratud protsendi vaatlusaasta, mil artikli 3e lõike 1 kohaselt esitati artikli 3c lõikes 2 osutatud ajavahemiku kohta tonnkilomeetrite andmed, ja selle ajavahemiku teise kalendriaasta vahelisel ajal;

4. Hiljemalt kuus kuud alates lõike 2 kohase taotluse esitamise tähtajast esitavad liikmesriigid selle lõike kohaselt saadud taotlused komisjonile.

5. Hiljemalt kaksteist kuud alates lõike 2 kohase taotluse esitamise tähtajast otsustab komisjon, millist võrdlusalust kasutatakse saastekvootide tasuta eraldamisel nendele õhusõiduki käitajatele, kelle taotlused esitati komisjonile kooskõlas lõikega 4.

Kui lõikest 6 ei tulene teisiti, arvutatakse võrdlusalus, jagades erireservis olevad saastekvoodid järgmiste summadega:

- a) lõike 3 punkti a ja lõike 4 kohaselt komisjonile esitatud taotluses toodud lõike 1 punkti a kohaldamisalasse kuuluvate õhusõiduki käitajate tonnkilomeetrite andmed ning
- b) lõike 3 punkti c alapunkti iii ja lõike 4 kohaselt komisjonile esitatud taotluses toodud lõike 1 punkti b kohaldamisalasse kuuluvate õhusõiduki käitajate tonnkilomeetrite absoluutarvu kasv, mis ületab lõike 1 punktis b kindlaks määratud protsenti.

6. Lõikes 5 osutatul võrdlusalus ei too kaasa olukorda, kus iga-aastane eraldis tonnkilomeetri kohta on suurem kui artikli 3e lõike 4 alusel õhusõiduki käitajatele antav iga-aastane eraldis tonnkilomeetri kohta.

7. Kolme kuu jooksul pärast seda, kui komisjon on võtnud vastu lõikes 5 osutatud otsuse, arvutab ja avaldab iga haldav liikmesriik:

- a) erireservist eraldatavad saastekvoodid igale õhusõiduki käitajale, kelle taotlus on esitatud komisjonile vastavalt lõikele 4. Selle eraldise arvutamiseks korrutatakse lõikes 5 osutatud võrdlusalus:
  - i) lõike 3 punkti a ja lõike 4 alusel komisjonile esitatud taotluses toodud tonnkilomeetrite andmetega, kui tegemist on lõike 1 punkti a kohaldamisalasse kuuluva õhusõiduki käitajaga;

▼ **M2**

- ii) lõike 3 punkti c alapunkti iii ja lõike 4 alusel komisjonile esitatud taotluses toodud tonnkilomeetrite absoluutarvu kasvuga, mis ületab lõike 1 punktis b kindlaks määratud protsendi, kui tegemist on lõike 1 punkti b kohaldamisalasse kuuluva õhusõiduki käitajaga, ning
- b) igale õhusõiduki käitajale igal aastal eraldatavad saastekvoodid, mis määratakse kindlaks, jagades õhusõiduki käitajale punkti a alusel eraldatud saastekvoodid täiskalendriaastate arvuga, mis on jäänud artikli 3c lõikes 2 osutatud sellise ajavahemiku lõpuni, millega saastekvoodid on seotud.
8. Kõik erireservi jäänud eraldamata saastekvoodid müüvad liikmesriigid enampakkumisel.
9. Komisjon võib kehtestada käesoleva artikli kohase erireservi toimimise üksikasjalikud eeskirjad, sealhulgas näha ette lõike 1 kohaste tingimuste täitmise hindamise. Meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähem olulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 23 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

*Artikkel 3g***Seire ja aruandlus**

Haldav liikmesriik tagab, et iga õhusõiduki käitaja esitab kõnealuse liikmesriigi pädevale asutusele seirekava, milles esitatakse meetmed heitkoguste ja tonnkilomeetrite andmete seireks ja nendest aruandmiseks, mis on vajalik artikli 3e kohase taotluse jaoks, ning pädev asutus kiidab sellised kavad heaks vastavalt artikli 14 kohaselt vastu võetavatele suunistele.

III PEATÜKK

PAIKSED KÄITISED*Artikkel 3h***Reguleerimisala**

Käesoleva peatüki sätteid kohaldatakse kasvuhoonegaaside heitmelubade suhtes ning saastekvootide eraldamise ja väljaandmise suhtes tegevuste jaoks, mis on nimetatud I lisas, kuid mis ei ole lennutegevus.

▼ **B***Artikkel 4***Kasvuhoonegaaside heitmeload**

Liikmesriigid tagavad, et alates 1. jaanuarist 2005 ei tegele ükski käitis I lisas loetletud tegevusaladega, millest tulenevad selle tegevusega seotud kindlaksmääratud heitkogused, välja arvatud juhul, kui käitajal on luba, mille pädev asutus on välja andnud kooskõlas artiklitega 5 ja 6, või käitis on vastavalt artiklile 27 ajutiselt ühenduse süsteemist välja arvatud.

*Artikkel 5***Kasvuhoonegaaside heitmelubade taotlemine**

Pädevale asutusele esitatav kasvuhoonegaaside heitmeluba sisaldab järgmist andmete kirjeldusi:

- a) käitis ja selle tegevusalad, sealhulgas kasutatav tehnoloogia;
- b) toor- ja abimaterjalid, mille kasutamisest tulenevad tõenäoliselt I lisas loetletud gaaside heitkogused;

▼B

- c) käitisest pärinevad I lisas loetletud gaaside heitmeallikad; ja
- d) meetmed, mille eesmärk on kontrollida heitkoguseid kooskõlas artikli 14 kohaselt vastuvõetud suunistega ja nendest aru anda.

Taotluses peab olema ka üldarusaadav kokkuvõte esimeses lõigus ettenähtud andmete kohta.

*Artikkel 6***Kasvuhoonegaaside heitmelubade tingimused ja sisu**

1. Pädev asutus annab välja kasvuhoonegaaside heitmeloa, millega antakse luba paisata käitisest või selle osast atmosfääri kasvuhoonegaase, kui on kindlaks tehtud, et käitaja suudab heitkoguseid kontrollida ja nendest aru anda.

Kasvuhoonegaaside heitmeluba võib hõlmata ühe käitaja ühes tegevuskohas asuvat üht või mitut käitist.

- 2. Kasvuhoonegaaside heitmeload sisaldavad järgmisi andmeid:
  - a) käitaja nimi ja aadress;
  - b) käitise tegevusalade ja käitisest pärinevate heitkoguste kirjeldus;
  - c) seirenõuded, milles täpsustatakse seiremeetodid ja -sagedus;
  - d) aruandluse nõuded; ja

▼M2

- e) kohustus tagastada käitise iga kalendriaasta kooskõlas artikliga 15 tõendatud koguheitmetele vastaval hulgal kvoote, välja arvatud II peatüki alusel välja antud kvoodid, nelja kuu jooksul pärast kõnealuse aasta lõppu.

▼B*Artikkel 7***Käitistega seotud muudatused**

Käitaja teatab pädevale asutusele kõikidest käitise laadis või toimimisviisis kavandatavatest muudatustest või käitise laiendamistest, mis võivad nõuda kasvuhoonegaaside heitmelubade ajakohastamist. Pädev asutus ajakohastab luba, kui see on asjakohane. Kui muutub käitaja isik, ajakohastab pädev asutus loa, lisades sinna uue käitaja nime ja aadressi.

*Artikkel 8***Kooskõlastamine direktiiviga 96/61/EÜ**

Liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid tagamaks, et kui käitises toimub direktiivi 96/61/EÜ I lisas nimetatud tegevus, kooskõlastatakse kasvuhoonegaaside heitmeloa väljaandmise tingimusi ja korda kõnealuses direktiivis sätestatud loa väljaandmise tingimuste ja korraga. Käesoleva direktiivi artiklites 5, 6 ja 7 sätestatud nõuded võib integreerida direktiivis 96/61/EÜ sätestatud menetlustesse.

*Artikkel 9***Siseriiklik saastekvootide eraldamise kava**

1. Iga artikli 11 lõigetes 1 ja 2 nimetatud ajavahemiku kohta töötab iga liikmesriik välja siseriikliku kava, milles esitatakse nende kvootide üldkogus, mida kavatakse kõnealuseks ajavahemikuks eraldada, ja kuidas neid eraldada. Kava peab põhinema objektiivsetel ja

▼B

läbipaistvatel kriteeriumidel, sealhulgas III lisas loetletud kriteeriumidel, võttes nõuetekohaselt arvesse üldsuse märkusi. Ilma et see piiraks asutamislepingu kohaldamist, töötab komisjon hiljemalt 31. detsembriks 2003 välja juhised III lisas loetletud kriteeriumide rakendamiseks.

Artikli 11 lõikes 1 nimetatud ajavahemikku käsitlev kava avaldatakse ja sellest teatatakse komisjonile ja teistele liikmesriikidele hiljemalt 31. märtsil 2004. Järgnevate ajavahemike puhul avaldatakse kava ja sellest teatatakse komisjonile ja teistele liikmesriikidele vähemalt 18 kuud enne asjaomase ajavahemiku algust.

2. Siseriiklike saastekvootide eraldamise kavad vaadatakse läbi artikli 23 lõikes 1 nimetatud komitees.

3. Komisjon võib kolme kuu jooksul pärast seda, kui liikmesriik on siseriikliku saastekvootide eraldamise kava lõike 1 kohaselt esitanud, kava või selle mõne aspekti tagasi lükata põhjusel, et see ei vasta III lisas loetletud kriteeriumidele või artiklile 10. Liikmesriik teeb artikli 11 lõikele 1 või 2 vastava otsuse üksnes juhul, kui komisjon kavandavad muudatused heaks kiidab. Komisjon peab tagasilükkamise otsust põhjendama.

*Artikkel 10***Kvootide eraldamise meetodika**

1. jaanuaril 2005 algavaks kolmeaastaseks ajavahemikuks eraldavad liikmesriigid vähemalt 95 % saastekvootidest tasuta. 1. jaanuaril 2008 algavaks viieaastaseks ajavahemikuks eraldavad liikmesriigid vähemalt 90 % saastekvootidest tasuta.

*Artikkel 11***Saastekvootide eraldamine ja väljaandmine**

1. 1. jaanuaril 2005 algava kolmeaastase ajavahemiku puhul otsustab iga liikmesriik selleks ajavahemikuks eraldatavate saastekvootide üldkoguse ja nende kvootide eraldamise iga käitise käitajale. See otsus tehakse vähemalt kolm kuud enne kõnealuse ajavahemiku algust ning see põhineb artikli 9 kohaselt väljatöötatud siseriiklikul saastekvootide eraldamise kaval ja on kooskõlas artikliga 10, võttes nõuetekohaselt arvesse üldsuse märkusi.

2. 1. jaanuaril 2008 algava viieaastase ajavahemiku ja iga järgneva viieaastase ajavahemiku puhul otsustab iga liikmesriik selleks ajavahemikuks eraldatavate saastekvootide üldkoguse ja algatab menetluse nende kvootide eraldamiseks iga käitise käitajale. See otsus tehakse vähemalt 12 kuud enne asjaomase ajavahemiku algust ning see põhineb liikmesriigi artikli 9 kohaselt väljatöötatud siseriiklikul saastekvootide eraldamise kaval ja on kooskõlas artikliga 10, võttes nõuetekohaselt arvesse üldsuse märkusi.

3. Lõike 1 või 2 kohaselt tehtud otsused peavad olema kooskõlas asutamislepingu nõuetega, eelkõige asutamislepingu artiklitega 87 ja 88. Eraldamist käsitlevaid otsuseid tehes võtavad liikmesriigid arvesse vajadust selle järele, et saastekvoote saaksid kasutada ka uued osalejad.

4. Pädev asutus annab lõikes 1 või 2 nimetatud ajavahemiku iga aasta puhul osa saastekvootide üldkogusest välja kõnealuse aasta 28. veebruariks.

▼ M2

IV PEATÜKK

LENNUNDUSE JA PAIKSETE KÄITISTE SUHTES KOHALDATAVAD SÄTTED▼ M1*Artikkel 11a***Projektitegevustest saadud THVde ja HVÜde kasutamine ühenduse süsteemis**

1. Lõike 3 kohaselt võib liikmesriik lubada käitajatel ühenduse süsteemis kasutada projektitegevusest saadud THVsid ja HVÜsid igal artikli 11 lõikes 2 osutatud perioodil igale käitisele eraldatud saastekvoodi protsendimäära piires, mis täpsustatakse iga liikmesriigi siseriiklikus saastekvootide eraldamise kavas. See toimub liikmesriigi poolt ühe saastekvoodi väljaandmise ja viivitamatu tagastamise kaudu, vahetades selle käitaja valduses tema liikmesriigi riiklikus registris oleva ühe THV või HVÜ vastu.

▼ M2

1a. Artikli 3c lõikes 1 osutatud ajavahemiku jooksul võivad õhusõiduki käitajad kasutada THVsid ja HVÜsid kuni 15 % ulatuses saastekvootide arvust, mille käitaja peab vastavalt artikli 12 lõikele 2a tagastama.

Järgnevatel ajavahemikel võib lennutegevusega seoses kasutatavate THVde ja HVÜde protsendi läbi vaadata käesoleva direktiivi üldise läbivaatamise käigus ja võttes arvesse rahvusvahelise kliimamuutuste režiimi arengut.

Komisjon avaldab kõnealuse protsendi vähemalt kuus kuud enne iga artiklis 3c osutatud ajavahemiku algust.

▼ M1

2. Lõike 3 kohaselt võib liikmesriik artikli 11 lõikes 1 osutatud ajavahemikul lubada käitajatel kasutada ühenduse süsteemis projektitegevustest saadud THVsid. See toimub liikmesriigi poolt ühe saastekvoodi väljaandmise ja viivitamatu tagastamise teel, vahetades selle ühe THV vastu. Liikmesriigid tunnistavad kehtetuks THVd, mis on käitajate poolt artikli 11 lõikes 1 viidatud ajavahemikul ära kasutanud.

3. Kõiki THVsid ja HVÜsid, mis on välja antud ja mida võib kasutada ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni ja Kyoto protokollile ning nende põhjal vastu võetud hilisemate otsuste kohaselt, võib ühenduse süsteemis kasutada:

a) kuid erandina, tunnustades, et vastavalt ÜRO kliimamuutuste raamkonventsioonile ja Kyoto protokollile ning nende alusel vastu võetud hilisematele otsustele peavad liikmesriigid hoiduma tuumarajatistega seotud projektitegevuste puhul THVde ja HVÜde kasutamisest, et täita Kyoto protokollile artikli 3 lõike 1 ja otsuse 2002/358/EÜ alusel võetud kohustusi, peavad käitajad hoiduma asjaomaste rajatistega seotud projektitegevuse puhul THVde ja HVÜde kasutamisest ühenduse süsteemis artikli 11 lõikes 1 osutatud ajavahemikul ning artikli 11 lõikes 2 osutatud viieaastasel ajavahemikul;

ja

b) välja arvatud maa kasutamise, maakasutuse muutumise ja metsandusega seotud THVd ja HVÜd.

*Artikkel 11b***Projektitegevused**

1. Liikmesriigid võtavad vajalikke meetmeid tagamaks, et projektitegevuste alused, nagu on määratletud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või Kyoto protokollile alusel vastu võetud hilisemates otsustes, mida Euroopa Liiduga ühinemislepingu allkirjutanud riigid kohustuvad

▼ M1

järgima, vastaksid täielikult *acquis communautaire*'ile, kaasa arvatud selles ühinemislepingus sätestatud ajutised erandid.

2. Projektitegevust läbiviivad liikmesriigid peavad tagama, välja arvatud lõigetes 3 ja 4 sätestatud juhul, et THVsid või HVÜsid ei antaks välja käesoleva direktiiviga hõlmatud ► **M2** tegevustest tulenevate ◀ kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks või piiramiseks.

3. Kuni 31. detsembrini 2012 võib ühise rakendamise ja puhta arengu mehhanismi projektitegevuste puhul, mis otseselt vähendavad või piiravad kõnealuse direktiiviga hõlmatud käitiste heitkoguseid, anda TVÜsid ja SHVsid välja vaid juhul, kui asjaomase käitise käitaja tunnistab kehtetuks võrdse arvu saastekvoote.

4. Kuni 31. detsembrini 2012 võib ühise rakendamise ja puhta arengu mehhanismi projektitegevuste puhul, mis kaudselt vähendavad või piiravad kõnealuse direktiiviga hõlmatud käitiste heitkoguseid, anda TVÜsid ja SHVsid välja vaid juhul, kui liikmesriigi riiklikus registris tunnistatakse kehtetuks võrdne arv THVdest või HVÜdest tulenevaid saastekvoote.

5. Liikmesriik, kes volitab eraettevõtteid või avalik-õiguslikke asutusi projektitegevustes osalema, jääb vastutavaks oma ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni ja Kyoto protokolliga kohaste kohustuste täitmise eest ning peab tagama, et selline osalemine oleks kooskõlas asjaomaste juhiste, meetmete ja menetlustega, mis on vastu võetud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni ja Kyoto protokolliga alusel.

6. Hüdroenergia tootmisega seotud projektitegevuste puhul, mille tootmisvõimsus ületab 20 MW, tagavad liikmesriigid selliseid projektitegevusi heaks kiites, et kõnealuste projektitegevuste arendamisel järgitakse asjaomaseid rahvusvahelisi kriteeriumeid ja juhiseid, sealhulgas Maailma Tammide Komisjoni 2000. aasta novembri aruandes „Tammid ja areng – otsusetegemise uus raamistik” sisalduvaid juhiseid.

▼ M3

7. Lõigete 3 ja 4 rakendussätteid, eriti need, mis on seotud topeltarvestuse vältimisega, võtab komisjon vastu artikli 23 lõikes 2 osutatud regulatiivkomitee menetluse kohaselt. Komisjon võtab vastu sätteid, mis on vajalikud käesoleva artikli lõike 5 rakendamiseks, kui asukohariik järgib projektitegevuste ühise rakendamise mehhanismi nõudeid. Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähemolulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu artikli 23 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetluse kohaselt.

▼ B*Artikkel 12***Saastekvootide üleandmine, tagastamine ja kehtetuks tunnistamine**

1. Liikmesriigid tagavad, et saastekvoote võib üle anda:

- a) ühenduse isikute vahel;
- b) ühenduse isikute vahel ja kolmandate riikide isikute vahel, kui neid kvote tunnustatakse kooskõlas artiklis 25 nimetatud menetlusega, ilma muude piiranguteta kui need, mis kuuluvad käesolevasse direktiivi või on selle kohaselt vastu võetud.

2. Liikmesriigid tagavad, et mõne teise liikmesriigi pädeva asutuse väljaantud saastekvootide tunnustatakse ► **M2** õhusõiduki käitaja lõikest 2a või ◀ käitaja lõikest 3 tulenevate kohustuste täitmiseks.

▼ M2

2a. Haldavad liikmesriigid tagavad, et iga aasta 30. aprilliks tagastab iga õhusõiduki käitaja saastekvoodid, mille arv on võrdne eelneva kalendriaasta heitkoguste üldkogusega, mis tulenevad I lisas nimetatud lennutegevustest, mida on sooritanud õhusõiduki käitaja, ja mida tõendatakse vastavalt artiklile 15. Liikmesriigid tagavad, et kooskõlas käesoleva lõikega tagastatud saastekvoodid seejärel tühistatakse.

▼M2

3. Liikmesriigid tagavad, et iga kütise kütaja tagastab iga aasta 30. aprilliks kõnealuse kütise kooskõlas artikliga 15 tõendatud eelnenud kalendriaasta koguheitmetele vastava hulga saastekvoote, välja arvatud II peatüki alusel välja antud saastekvoodid, mis seejärel kehtetuks tunnistatakse.

▼B

4. Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed selle tagamiseks, et saastekvoodid tunnistatakse kehtetuks igal ajal, kui nende omanik seda soovib.

*Artikkel 13***Saastekvootide kehtivusaeg**

1. Saastekvoodid kehtivad heitkogustele selle artikli 11 lõikes 1 või 2 nimetatud ajavahemiku jooksul, milleks need välja antakse.

2. Neli kuud pärast esimese artikli 11 lõikes 2 nimetatud viieaastase ajavahemiku algust tunnistab pädev asutus kehtetuks saastekvoodid, mille kehtivusaeg on lõppenud ja mis on tagastatud või kehtetuks tunnistatud kooskõlas artikli 12 lõikega 3.

Liikmesriigid võivad isikutele kvoote välja anda jooksvaks ajavahemikuks, et asendada nende omanduses olevaid saastekvoote, mis kooskõlas esimese lõiguga kehtetuks tunnistatakse.

3. Neli kuud pärast iga järgneva artikli 11 lõikes 2 nimetatud viieaastase ajavahemiku algust tunnistab pädev asutus kehtetuks saastekvoodid, mille kehtivusaeg on lõppenud ja mis on tagastatud või kehtetuks tunnistatud kooskõlas ►**M2** artikli 12 lõikega 2a või 3 ◀.

Liikmesriigid annavad isikutele kvoote välja jooksvaks ajavahemikuks, et asendada nende omanduses olevaid saastekvoote, mis kooskõlas esimese lõiguga kehtetuks tunnistatakse.

*Artikkel 14***Suunised heitmeseireks ja aruandluseks**

1. ►**M3** Komisjon võtab vastu suunised I lisas loetletud tegevusalade põhjustatud ja nende tegevusalade lõikes loetletud kasvuhoonegaaside heitkoguste kontrollimiseks ja nendest aruandmiseks. Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähemolulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu artikli 23 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetluse kohaselt. ◀ Suunised peavad põhinema IV lisas sätestatud järelevalve ja aruandluse põhimõtetel.

2. Liikmesriigid tagavad, et heitkoguseid kontrollitakse kooskõlas suunistega.

▼M2

3. Liikmesriigid tagavad, et iga kütaja või õhusõiduki kütaja annab pädevatele asutustele iga kalendriaasta jooksul sellest kütisest või alates 1. jaanuarist 2010 tema kätatavast õhusõidukist pärinevate heitkoguste kohta aru pärast iga aasta lõppu ja kooskõlas suunistega.

*Artikkel 15***Tõendamine**

Liikmesriigid tagavad, et kütajatele ja õhusõiduki kütajatele kooskõlas artikli 14 lõikega 3 edastatud aruanded tõendatakse vastavalt V lisas sätestatud kriteeriumidele ning mis tahes üksikasjalikele sätetele, mis komisjon on vastu võtnud kooskõlas käesoleva artikliga, ja sellest teatatakse pädevale asutusele.

Liikmesriigid tagavad, et kütaja või õhusõiduki kütaja, kelle aruanne ei ole iga aasta 31. märtsiks eelneva aasta heitkoguste osas vastavalt V lisas sätestatud kriteeriumidele ning mis tahes üksikasjalikele sätetele,

▼ M2

mis komisjon on vastu võtnud kooskõlas käesoleva artikliga, rahuldavaks tunnistatud, ei või saastekvootide üleandmist jätkata enne, kui selle käitaja või õhusõiduki käitaja aruanne on rahuldavaks tunnistatud.

Komisjon võib võtta vastu üksikasjalikke sätteid õhusõiduki käitajate artikli 14 lõike 3 kohaselt esitatud aruannete ja artiklite 3e ja 3f kohaste taotluste tõendamiseks, sealhulgas tõendajate poolt kasutatavad tõendamismenetlused, vastavalt artikli 23 lõikes 2 osutatud regulatiivkomitee menetlusele.

▼ B*Artikkel 16***Karistused**

1. Liikmesriigid kehtestavad eeskirjad karistuste kohta, mida kohaldatakse käesoleva direktiivi alusel vastuvõetud siseriiklike õigusnormide rikkumise korral, ning võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada nende rakendamine. Ettenähtud karistused peavad olema tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad. Liikmesriigid teatavad neist sätetest komisjonile ► M2 ————— ◀ ja annavad viivitamata teada nende edaspidistest muudatustest.

▼ M2

2. Liikmesriigid tagavad nende käitajate ja õhusõidukite käitajate nimede avaldamise, kes rikuvad nõuet tagastada käesoleva direktiivi kohaselt piisaval hulgal kvote.

3. Liikmesriigid tagavad, et käitaja või õhusõiduki käitaja, kes ei tagasta iga aasta 30. aprilliks eelneva aasta heitkogustele vastaval hulgal kvote, peab ülemääraste heitkoguste eest trahvi tasuma. Ülemääraste heitkoguste trahv on 100 eurot iga õhku paisatud tonni süsinikdioksiidi ekvivalendi kohta, mille osas käitaja või õhusõiduki käitaja ei ole kvote tagastanud. Ülemääraste heitkoguste trahvi tasumine ei vabasta käitajat või õhusõiduki käitajat kohustusest tagastada järgneva kalendriaastaga seotud kvootide tagastamisel nendele ülemäärastele heitkogustele vastaval hulgal kvote.

▼ B

4. 1. jaanuaril 2005 algava kolmeaastase ajavahemiku jooksul kohaldatavad liikmesriigid iga süsinikdioksiidi ekvivalentkoguse tonni kohta, mille kõnealune käitis on õhku paisanud ja mille osas käitaja ei ole kvote tagastanud, madalamat ülemääraste heitkoguste trahvi, milleks on 40 eurot. Ülemääraste heitkoguste trahvi tasumine ei vabasta käitajat kohustusest tagastada järgneva kalendriaastaga seotud kvootide tagastamisel nendele ülemäärastele heitkogustele vastaval hulgal kvote.

▼ M2

5. Kui õhusõiduki käitaja ei täida käesoleva direktiivi nõudeid ja kui järgimist ei suudeta tagada muude täitemeetmetega, võib teda haldav liikmesriik teha komisjonile taotluse kehtestada asjaomasele õhusõiduki käitajale tegevuskeeld.

6. Iga haldava liikmesriigi lõike 5 kohane taotlus sisaldab järgmist:

- a) tõendid selle kohta, et õhusõiduki käitaja ei ole täitnud käesoleva direktiivi kohaseid kohustusi;
- b) üksikasjad liikmesriigi võetud täitemeetmete kohta;
- c) põhjendus ühenduses tegevuskeelu kehtestamise kohta ning
- d) soovitus ühenduses tegevuskeelu kehtestamise ulatuse ja kõikide kohaldatavate tingimuste kohta.

7. Pärast lõikes 5 osutatud taotluste edastamist komisjonile teavitab komisjon nendest teisi liikmesriike nende esindajate kaudu artikli 23 lõikes 1 osutatud komitees vastavalt komitee töökorrale.

8. Vajaduse ja võimaluse korral peetakse enne lõike 5 kohase taotluse kohta otsuse vastuvõtmist nõu ametiasutustega, kelle vastutusalasse

▼ M2

jääb asjaomase õhusõiduki käitaja üle reguleeriva järelevalve teostamine. Kui see on võimalik, toimuvad konsultatsioonid ühiselt komisjoniga ja liikmesriikidega.

9. Kui komisjon kaalub lõike 5 kohase taotluse kohta otsuse vastuvõtmist, avaldab ta asjaomasele õhusõiduki käitajale olulised faktid ja kaalutlused, millele selline otsus tugineb. Õhusõiduki käitajale antakse võimalus esitada komisjonile kirjalikud tähelepanekud kümne päeva jooksul alates selliste faktide ja kaalutluste teatavakstegemisest.

10. Liikmesriigi taotlusel võib komisjon vastavalt artikli 23 lõikes 2 osutatud regulatiivkomitee menetlusele võtta vastu otsuse kehtestada asjaomase õhusõiduki käitajale tegevuskeeld.

11. Iga liikmesriik jõustab oma territooriumil kõik lõike 10 kohaselt tehtud otsused. Ta teavitab komisjoni kõikidest meetmetest, mis on võetud sellise otsuse rakendamiseks.

12. Vajaduse korral kehtestatakse käesolevas artiklis osutatud menetluste üksikasjalikud eeskirjad. Meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähem olulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu vastavalt artikli 23 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

▼ M1*Artikkel 17***Teabele juurdepääs**

Direktiivi 2003/4/EÜ kohaselt teeb pädev asutus üldsusele kättesaadavaks tema valduses olevad saastekvootide eraldamise otsused, teabe projektitegevuste kohta, milles liikmesriik osaleb või volitab osalema eraettevõtet või avalik-õiguslikku asutust, ning kasvuhoonegaaside heitmeloa kohaselt nõutavad heitkoguseid käsitlevad aruanded.

▼ B*Artikkel 18***Pädev asutus**

Liikmesriigid teevad käesoleva direktiivi eeskirjade rakendamiseks vajalikud halduskorraldused, sealhulgas ühe või mitme asjaomase pädeva asutuse nimetamine. Kui nimetatakse rohkem kui üks pädev asutus, tuleb tööd, mida need asutused käesoleva direktiivi kohaselt teevad, kooskõlastada.

▼ M1

Eelkõige tagavad liikmesriigid kooskõlastatuse Kyoto protokolliga artikli 6 lõike 1 punkti a kohaselt määratud projektitegevuste heakskiitmise keskuse ning Kyoto protokolliga artikli 12 rakendamiseks määratud riikliku asutuse vahel, mis on määratud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või Kyoto protokolliga alusel tehtud hilisemate otsustega.

▼ M2*Artikkel 18a***Haldav liikmesriik**

1. Õhusõiduki käitajat haldav liikmesriik on:
  - a) õhusõiduki käitaja puhul, kellel on olemas liikmesriigi poolt vastavalt nõukogu 23. juuli 1992. aasta määrusele (EMÜ) nr 2407/92 (lennuettevõtjatele lennutegevuslubade väljaandmise kohta) ⁽¹⁾ välja antud kehtiv lennutegevusluba, lennutegevusloa välja andnud liikmesriik ning
  - b) kõigil muudel juhtudel selle õhusõiduki käitaja poolt võrdlusaasta jooksul teostatud lendudest tuleneva suurima omistatud lennunduse heitkoguste hulga liikmesriik.

⁽¹⁾ EÜT L 240, 24.8.1992, lk 1.

▼ **M2**

2. Kui artiklis 3c osutatud mis tahes ajavahemiku kahel esimesel aastal käesoleva artikli lõike 1 punkti b reguleerimisalasse kuuluva õhusõiduki käitaja teostatavatest lendudest tulenevaid omistatud lennunduse heitkoguseid ei omistata käitajat haldavale liikmesriigile, viiakse õhusõiduki käitaja järgmiseks ajavahemikuks üle teise haldava liikmesriigi haldusalasse. Uueks haldavaks liikmesriigiks on selle õhusõiduki käitaja poolt eelmise ajavahemiku kahel esimesel aastal teostatud lendudest tuleneva suurima omistatud lennunduse heitkoguste hulgaga liikmesriik.

3. Parimale kättesaadavale teabele tuginedes komisjon:

- a) avaldab enne 1. veebruari 2009 nimekirja õhusõiduki käitajatest, kes sooritasid I lisas nimetatud lennutegevust 1. jaanuaril 2006 või pärast seda, täpsustades iga õhusõiduki käitajat haldava liikmesriigi vastavalt lõikele 1, ning
- b) ajakohastab seda nimekirja enne iga järgneva aasta 1. veebruari, lisades õhusõiduki käitajad, kes on edaspidi sooritanud I lisas nimetatud lennutegevust.

4. Komisjon võib vastavalt artikli 23 lõikes 2 osutatud regulatiivkomitee menetlusele töötada välja suunised haldavatele liikmesriikidele õhusõiduki käitajate haldamise kohta käesoleva direktiivi raames.

5. Lõike 1 kohaldamisel tähendab võrdlusaasta õhusõiduki käitaja puhul, kes hakkas ühenduses tegutsema pärast 1. jaanuari 2006, esimest tegutsemise kalendriaastat, ning kõigil muudel juhtudel kalendriaastat, mis algas 1. jaanuaril 2006.

*Artikkel 18b***Eurocontrol'i abi**

Selleks et täita oma kohustusi, mis on ette nähtud artikli 3c lõikega 4 ja artikliga 18a, võib komisjon paluda Eurocontrol'i või muu asjaomase organisatsiooni abi ja võib sõlmida sel eesmärgil nende organisatsioonidega asjakohaseid lepinguid.

▼ **B***Artikkel 19***Registrid**

1. Et tagada saastekvootide väljaandmise, omamise, üleandmise ja kehtetuks tunnistamise kohta täpne arvestusepidamine, näevad liikmesriigid ette registri loomise ja pidamise. Liikmesriigid võivad oma registrit pidada ühiselt ühe või mitme muu liikmesriigiga.

2. Saastekvoote võib omada iga isik. Register peab olema üldsusele kättesaadav ja sisaldama eraldi arvestust iga sellise isiku omanduses olevate kvootide kohta, kellele kvoodid on välja antud või kellele või kellelt need on üle antud.

▼ **M3**

3. Käesoleva direktiivi rakendamiseks võtab komisjon vastu määruse registrite standarditud ja turvatud süsteemi kohta, mis luuakse standarditud elektrooniliste andmebaaside kujul, mis sisaldavad ühiseid andmelemente saastekvootide väljaandmise, valdamise, üleandmise ja kehtetuks tunnistamise jälgimiseks, et tagada vajadust mööda üldsuse juurdepääs ja süsteemi konfidentsiaalsus ning kindlustada, et Kyoto protokollist tulenevaid kohustusi eiravaid üleandmisi ei toimuks. Kõnealune määrus sisaldab samuti sätteid ühenduse süsteemis SHVde ja HVÜde kasutamise ning identifitseerimise ja asjaomase kasutamistandandi järelevalve kohta. Kõnealune meede, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähemolulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu artikli 23 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetluse kohaselt.

▼B*Artikkel 20***Põhihaldaja**

1. Komisjon määrab põhihaldaja, kes peab sõltumatut tehingute registrit kvootide väljaandmise, üleandmise ja kehtetuks tunnistamise kohta.
2. Põhihaldaja korraldab sõltumatu tehingute registri abil iga registrisse kantud tehingu automaatse kontrolli, tagamaks et kvootide väljaandmise, üleandmise ja kehtetuks tunnistamisega ei ole seotud eeskirjade rikkumisi.
3. Kui automaatse kontrolli käigus tuvastatakse eeskirjade eiramine, teavitab põhihaldaja asjaomast liikmesriiki või asjaomaseid liikmesriike, kes ei kanna kõnealuseid tehinguid või asjaomaste saastekvootidega seotud edasisi tehinguid registrisse enne eiramiste heastamist.

*Artikkel 21***Liikmesriikide aruanded**

1. Liikmesriigid esitavad igal aastal komisjonile aruande käesoleva direktiivi kohaldamise kohta. ► **M1** Aruandes pööratakse erilist tähelepanu saastekvootide eraldamise korrale, ühenduse süsteemis THVde ja HVÜde kasutamisele, registrite pidamisele, järelevalve ja aruandluse suuniste kohaldamisele, tõendamisele, käesoleva direktiivi täitmisega seotud küsimustele ning kvootide võimalikule maksumenetlusele. ◀ Esimene aruanne saadetakse komisjonile 30. juuniks 2005. Aruanne esitatakse kas küsimustiku või vormi alusel, mille komisjon koostab direktiivi 91/692/EMÜ artiklis 6 sätestatud korras. Küsimustik või vormid saadetakse liikmesriikidele vähemalt kuus kuud enne esimese aruande esitamise tähtaega.
2. Komisjon avaldab lõikes 1 nimetatud aruannete põhjal kolme kuu jooksul pärast seda, kui ta on liikmesriikidelt aruanded saanud, aruande käesoleva direktiivi kohaldamise kohta.

▼M1

3. Komisjon korraldab liikmesriikide pädevate asutuste vahel teabevahetuse, milles käsitletakse kvootide väljaandmise, ühenduse süsteemis THVde ja HVÜde kasutamise, registrite pidamise, järelevalve, aruandluse, tõendamise ja käesoleva direktiivi järgimisega seotud küsimustega kaasnevat arengut.

*Artikkel 21a***Suutlikkuse suurendamisega seotud tegevuse toetamine**

ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni, Kyoto protokoll ja nende rakendamiseks hiljem vastuvõetud otsuste kohaselt peavad komisjon ja liikmesriigid püüdma toetada arengumaade ning üleminekujärgus majandusega riikide suutlikkuse suurendamist, et aidata neil ühist rakendamist ja puhta arengu mehhanismi täielikult ära kasutada, toetades nende säästva arengu strateegiat, ning hõlbustada ettevõtete kohustuste täitmist ühise rakendamise ja puhta arengu mehhanismi projektide väljaarendamisel ja rakendamisel.

▼M3*Artikkel 22***III lisa muudatused**

Komisjon võib III lisa muuta ajavahemiku 2008–2012 osas, välja arvatud kriteeriumid 1, 5 ja 7, pidades silmas artiklis 21 sätestatud aruandeid ja käesoleva direktiivi kohaldamisel saadud kogemusi. Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähemolulisi sätteid, võetakse vastu artikli 23 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetluse kohaselt.

▼B*Artikkel 23***Komitee**

1. Komisjoni abistab otsuse 93/389/EMÜ artikli 8 alusel asutatud komitee.

2. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 5 ja 7, võttes arvesse selle artiklis 8 sätestatud.

Otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 lõikes 6 sätestatud tähtajaks kehtestatakse kolm kuud.

▼M3

3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikli 5a lõikeid 1 kuni 4 ja artiklit 7, võttes arvesse nimetatud otsuse artikli 8 sätteid.

▼B*Artikkel 24***Täiendavate tegevusalade ja gaaside ühepoolse lisamise kord****▼M3**

1. Võttes arvesse kõiki asjaomaseid kriteeriume, eelkõige mõju siseturule, võimalikke konkurentsimoonusi, süsteemi keskkonnaalaseid aspekte ja kavandatava järelevalve ja aruandluse süsteemi usaldusväärsust, võivad liikmesriigid kohaldada alates 2008. aastast käesolevale direktiivile vastavat saastekvootidega kauplemise süsteemi:

a) I lisa loetlemata käitiste suhtes, tingimusel et komisjon on selliste käitiste lisamise artikli 23 lõikes 2 sätestatud korras heaks kiitnud, ning

b) I lisa loetlemata tegevusalade ja kasvuhoonegaaside suhtes, tingimusel et komisjon on selliste tegevusalade ja kasvuhoonegaaside lisamise heaks kiitnud. Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähemolulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu artikli 23 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetluse kohaselt.

Alates 2005. aastast võivad liikmesriigid samadel tingimustel kohaldada saastekvootidega kauplemist käitiste suhtes, mis tegelevad I lisa loetletud tegevusaladega ja mille võimsus jääb allapoole kõnealuses lisa nimetatud piiri.

▼B

2. Selliste tegevusaladega tegelevatele käitistele eraldatavad kvoodid täpsustatakse artiklis 9 nimetatud riiklikus saastekvootide eraldamise kavas.

▼M3

3. Komisjon võib omal algatusel vastu võtta või võtab mõne liikmesriigi taotlusel vastu suunised I lisa loetlemata tegevusalade ja käitiste põhjustatud kasvuhoonegaaside heitkoguste kontrollimiseks ja nendest aruandmiseks, kui kõnealuste heitkoguste kontrollimist ja nendest aruandmist on võimalik teha piisava täpsusega.

Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähemolulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu artikli 23 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetluse kohaselt.

▼B

4. Selliste meetmete vastuvõtmise korral kaalutakse artikli 30 kohaselt tehtavate läbivaatuste käigus I lisa muutmist, et lisada sellesse kõnealustest tegevusaladest tulenevad heitkogused kogu ühenduses ühtlustatud viisil.

▼B*Artikkel 25***Seosed muude kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemidega**

1. Kyoto protokollis B lisas loetletud kolmandate riikidega, kes on protokollis ratifitseerinud, tuleks sõlmida kokkulepped, mille kohaselt tunnustatakse saastekvootide vastastikku ühenduse süsteemi ja muude kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemide vahel kooskõlas asutamislepingu artiklis 300 sätestatud eeskirjadega.

▼M3

2. Kui lõikes 1 nimetatud kokkulepe on sõlmitud, võtab komisjon vastu vajalikud sätted, mis käsitlevad saastekvootide vastastikust tunnustamist kõnealuse kokkuleppe alusel. Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähemolulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu artikli 23 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetluse kohaselt.

▼M2*Artikkel 25a***Kolmandate riikide meetmed lennunduse kliimamõju vähendamiseks**

1. Kui kolmas riik võtab asjaomasest riigist väljuvate ja ühenduses maanduvate lendude kliimamõju vähendamiseks meetmeid, kaalub komisjon pärast nimetatud kolmanda riigi ja liikmesriikidega konsulteerimist artikli 23 lõikes 1 osutatud komitees olemasolevaid võimalusi, et tagada optimaalne koostoime ühenduse süsteemi ja kolmandate riikide meetmete vahel.

Vajaduse korral võib komisjon võtta vastu vajalikud muudatused, et näha ette asjaomasest kolmandast riigist saabuvate lendude väljaarvamine I lisas nimetatud lennutegevuste seast või näha ette I lisas nimetatud lennutegevustesse mis tahes muude muudatuste tegemine, mida nõutakse kooskõlas neljanda lõigu kohase kokkuleppega. Meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähem olulisi sätteid, võetakse vastu vastavalt artikli 23 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetlusele.

Komisjon võib esitada Euroopa Parlamendile ja nõukogule kõik muud käesoleva direktiivi muutmise ettepanekud.

Samuti võib komisjon vajaduse korral vastavalt asutamislepingu artikli 300 lõikele 1 teha nõukogule ettepanekuid alustada läbirääkimisi asjaomase kolmanda riigiga lepingu sõlmimiseks.

2. Ühendus ja tema liikmesriigid tegutsevad jätkuvalt selle nimel, et saavutada lennundusest tulenevate kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise ülemaailmseid meetmeid käsitlev kokkulepe. Sellise kokkuleppe saavutamisel kaalub komisjon, kas käesoleva direktiivi kohaseid õhusõiduki käitajate suhtes kohaldatavaid sätteid on vaja muuta.

▼B*Artikkel 26***Direktiivi 96/61/EÜ muutmine**

Direktiivi 96/61/EÜ artikli 9 lõikele 3 lisatakse järgmised lõigud:

„Kui käitisest pärinevad kasvuhoonegaaside heitkogused on Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiivi, millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ, (*) I lisas loetud seotuks selles käitises toimuva tegevusega, ei kehtestata loas kõnealuse gaasi otseheitmete heitme piirtasemeid, välja arvatud juhul, kui on vaja tagada, et ei põhjustata olulist kohalikku saastust.

▼B

Direktiivi 2003/87/EÜ I lisas loetletud tegevusalade puhul võivad liikmesriigid otsustada, et nad ei kehtesta põletusseadmetele ega muudele ettevõtte tegevuskohas süsinikdioksiide eraldavatele seadmetele energiatõhusust käsitlevaid nõudeid.

Vajaduse korral ajakohastavad pädevad asutused luba.

Kolme eelmist lõiku ei kohaldata vastavalt direktiivi 2003/87/EÜ artiklile 27 ajutiselt ühenduse kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise süsteemist väljaarvatud kütiste suhtes.

(*) EÜT L 275, 25.10.2003, lk 32.”

*Artikkel 27***Teatavate kütiste ajutine süsteemist väljaarvamine**

1. Liikmesriigid võivad komisjonilt taotleda kütiste ajutist ühenduse süsteemist väljaarvamist hiljemalt kuni 31. detsembrini 2007. Taotluses peavad olema loetletud kõik sellised kütised ja taotlus avaldatakse.
2. Kui komisjon otsustab artikli 23 lõikes 2 sätestatud korras pärast kõnealuse taotluse kohta tehtud üldsuse märkuste kaalumist, et:
  - a) kütised piiravad siseriikliku poliitika tulemusel oma heitkoguseid sama palju, kui nad teeksid seda juhul, kui heitkoguste suhtes kehtiksid käesoleva direktiivi sätted;
  - b) kütiste suhtes kehtivad järelevalve, aruandluse ja tõendamise nõuded, mis vastavad artiklite 14 ja 15 kohaselt ettenähtud nõuetele; ja
  - c) siseriiklike nõuete täitmata jätmise puhul kohaldatakse kütiste suhtes karistusi, mis vastavad vähemalt artikli 16 lõigetes 1 ja 4 nimetatud karistustele;

näeb ta ette nende kütiste ajutise väljaarvamise ühenduse süsteemist.

Tuleb tagada, et siseturgu ei moonutata.

*Artikkel 28***Rühmituste moodustamine**

1. Liikmesriigid võivad lubada, et ühe I lisas loetletud tegevusalaga tegeleva kütise käitajad moodustavad sama tegevusalaga tegelevate kütiste rühmituse artikli 11 lõikes 1 nimetatud ajavahemikuks ja/või artikli 11 lõikes 2 nimetatud esimeseks viieaastaseks ajavahemikuks kooskõlas käesoleva artikli lõigetega 2–6.
2. I lisas loetletud tegevusaladega tegelevad käitajad, kes soovivad rühmitusi moodustada, esitavad pädevale asutusele taotluse, milles täpsustatakse kütised ja ajavahemik, milleks nad rühmitust moodustada soovivad, samuti tõendid selle kohta, et usaldusisik suudab täita lõigetes 3 ja 4 nimetatud kohustusi.
3. Rühmitust moodustada soovivad käitajad nimetavad usaldusisiku:
  - a) kellele antakse erandina artiklist 11 välja kütiste kaupa väljaarvatud saastekvootide üldkogus;
  - b) kes erandina artikli 6 lõike 2 punktist e ja artikli 12 lõikest 3 vastutab rühmitusse kuuluvate kütiste koguheitmetele vastavate saastekvootide, välja arvatud II peatüki alusel välja antud kvoodid, tagastamise eest ja

▼M2

▼B

- c) kes ei saa saastekvootide üleandmist jätkata juhul, kui ühe käitaja aruanne ei ole kooskõlas artikli 15 teise lõiguga rahuldavaks tunnistatud.

▼M2

4. Erandina artikli 16 lõigetest 2, 3 ja 4 kehtivad usaldusisiku suhtes karistused, mida kohaldatakse juhul, kui rikutakse nõuet tagastada piisav hulk saastekvoote, välja arvatud II peatüki alusel välja antud saastekvoodid, rühmituse moodustanud käitiste koguhetmetele katmiseks.

▼B

5. Liikmesriik, kes soovib lubada ühe või mitme rühmituse moodustamist, esitab komisjonile lõikes 2 nimetatud taotluse. Ilma et see piiraks asutamislepingu kohaldamist võib komisjon kolme kuu jooksul alates taotluse saamisest lükata taotluse, mis ei täida käesoleva direktiivi nõudeid, tagasi. Iga sellist otsust tuleb põhjendada. Tagasilükkamise korral võib liikmesriik lubada rühmituse moodustamist üksnes juhul, kui komisjon kavandavad muudatused heaks kiidab.

6. Kui usaldusisik ei järgi lõikes 4 nimetatud karistusi, vastutab iga rühmitusse kuuluva käitise käitaja artikli 12 lõike 3 ja artikli 16 kohaselt oma käitisest pärinevate heitkoguste eest.

*Artikkel 29***Vääramatu jõud**

1. Artikli 11 lõikes 1 nimetatud ajavahemiku jooksul võivad liikmesriigid esitada komisjonile taotluse saada vääramatu jõu puhul teatavate käitiste jaoks täiendavaid saastekvoote. Komisjon otsustab, kas on tegemist vääramatu jõuga, ja kui on, lubab kõnealusel liikmesriigil anda nende käitiste käitajatele välja täiendavad ja mitteüleantavad saastekvoodid.

2. Ilma et see piiraks asutamislepingu kohaldamist, töötab komisjon hiljemalt 31. detsembriks 2003 välja suunised vääramatu jõu juhtude kirjeldamiseks.

*Artikkel 30***Ülevaatamine ja edasiarendamine**

1. Kasvuhoonegaaside heitkoguste kontrollimisel saavutatud edusammude põhjal võib komisjon teha Euroopa Parlamendile ja nõukogule 31. detsembriks 2004 ettepaneku I lisa muuta, lisades sellesse II lisa loetletud muud tegevusalad ja kasvuhoonegaaside heitkogused.

2. Käesoleva direktiivi kohaldamisel saadud kogemuste ja kasvuhoonegaaside heitkoguste kontrollimisel saavutatud edusammude põhjal ning pidades silmas rahvusvahelisi arenguid, koostab komisjon käesoleva direktiivi kohaldamise kohta aruande, milles käsitletakse:

- a) kuidas ja kas tuleks I lisa muuta, lisades sellesse muid asjaomaseid sektoreid, muu hulgas kemikaali- ja alumiiniumitööstus ja transpordisektor, II lisa loetletud tegevusalasid ja muude kasvuhoonegaaside heitkoguseid, eesmärgiga täiustada veelgi süsteemi majanduslikku efektiivsust;
- b) ühenduse kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise suhet 2008. aastal algava rahvusvahelise heitkogustega kauplemisega;
- c) kvootide eraldamise meetodika (sealhulgas alates aastast 2012 enampakkumine) ja III lisa nimetatud siseriiklike kvootide eraldamise kavade kriteeriumide edasist ühtlustamist;

▼ M1

- d) projektitegevustest saadava krediidi kasutamist, sealhulgas ühenduse süsteemis THVde ja HVÜde lubatud kasutamise ühtlustamise vajadust;

▼ B

- e) heitkogustega kauplemise suhet muude liikmesriigi ja ühenduse tasandil rakendatavate samu eesmärgi taotleivate tegevuspõhimõtete ja meetmetega, sealhulgas maksustamine;
- f) ühenduse ühtse registri asjakohasust;
- g) ülemääraste heitkoguste trahvide taset, võttes muu hulgas arvesse inflatsiooni;
- h) saastekvootide turu toimimist, eelkõige võimalikke turuhäireid;
- i) kuidas kohandada ühenduse süsteemi laienuvad Euroopa Liiduga;
- j) rühmituste moodustamist;
- k) otstarbekust töötada kvootide eraldamise alusena välja kogu ühendust hõlmavad võrdlusarvud, võttes arvesse parimat olemasolevat tehnikat ja kulude-tulude analüüsi;

▼ M1

- l) projektimehhanismide mõju asukohariikides, eriti nende mõju arengueesmärkidele, sealjuures, kas ühise rakendamise ja puhta arengu mehhanismide raames on loodud suuri hüdroenergia tootmisega seotud projektitegevusi, mille tootmisvõimsus ületab 500 MW ning millel on negatiivne keskkonnanalane või sotsiaalne mõju, on heaks kiidetud ning mis tahes sellistest hüdroenergia tootmisega seotud projektitegevustest ühenduse süsteemis saadavate THVde või HVÜde edasist kasutamist;
- m) arengumaade ning üleminekujärgus majandusega riikide suutlikkuse suurendamise toetamist;
- n) meetmeid ja menetlusi liikmesriikidele siseriiklike projektitegevuste heakskiitmiseks ning saastekvootide väljaandmiseks seoses heitkoguste vähendamise või piiramistega, mis tulevad sellistest tegevustest alates 2008. aastast;
- o) tehnilisi sätteid, mis on seotud krediitide ajutise iseloomuga ja 1 % piirangutega maa kasutamise, maakasutuse muutumise ja metsandusega seotud projektitegevuse puhul, mis on sätestatud otsusega 17/CP.7, ning sätteid, mis on seotud potentsiaalse ohu hindamisega geneetiliselt muundatud organismide kasutuselevõtmise ja potentsiaalsete sissetungivate võõrliikide tekkimisega metsastamise ja metsa uuendamise seotud projektitegevuste tulemusel, et lubada käitajatel kasutada THVsid ja HVÜsid, mis tulenevad maa kasutamise, maakasutuse muutumise ja metsandusega seotud projektitegevusest ühenduse süsteemis alates 2008. aastast, vastavalt ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni ja Kyoto protokollil alusel vastu võetud otsustele.

▼ B

Komisjon esitab kõnealuse aruande, millele on vajaduse korral lisatud ettepanekud, Euroopa Parlamendile ja nõukogule 30. juuniks 2006.

▼ M1

3. Enne iga artikli 11 lõikes 2 osutatud ajavahemikku peab iga liikmesriik oma siseriiklikus saastekvootide eraldamise kavas avaldama kasutamiseks kavandatavate THVde ja HVÜde koguse ning igale käitisele eraldatava protsendimäära, mille piires käitajatel on ühenduse süsteemis osutatud perioodil lubatud THVsid või HVÜsid kasutada. Kasutatavate THVde ja HVÜde üldkogus peab olema kooskõlas asjakohaste Kyoto protokollil ja ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või nende põhjal vastu võetud otsuste täiendavate kohustustega.

▼ M1

Liikmesriik peab vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. veebruari 2004. aasta otsuse nr 280/2004/EÜ ühenduse kasvuhoonegaaside saastekvootide järelevalvesüsteemi ja Kyoto protokollile rakendamise kohta⁽¹⁾ artiklile 3 komisjoni iga kahe aasta järel teavitama millises ulatuses on siseriiklik meede tegelikult riigi tasandil tehtud jõupingutuste oluline osa, samuti millises ulatuses siseriiklik meede projekte mehhanisme tegelikult täiendab ning milline on nende vaheline suhe vastavalt Kyoto protokollile ja selle alusel vastu võetud otsuste asjakohastele sätetele. Komisjon esitab vastavasisulise aruande kõnealuse otsuse artikli 5 alusel. Kõnealust aruannet silmas pidades teeb komisjon vajadusel õigustloovaid või muid ettepanekuid täiendussätete vastuvõtmiseks liikmesriigi poolt, tagamaks et kõnealused mehhanismid täiendaksid siseriiklikke jõupingutusi ühenduse piires.

▼ M2

4. Komisjon vaatab 1. detsembriks 2014 seireandmete ja käesoleva direktiivi kohaldamisel saadud kogemuste põhjal läbi käesoleva direktiivi toimimise seoses I lisas nimetatud lennutegevustega ja võib vajaduse korral teha Euroopa Parlamendile ja nõukogule ettepanekuid vastavalt asutamislepingu artiklile 251. Eelkõige pöörab komisjon tähelepanu järgmisele:

- a) käesoleva direktiivi mõju ühenduse süsteemi üldisele toimimisele;
- b) lennunduse saastekvootide turu toimimine, võttes eelkõige arvesse kõiki võimalikke turuhäireid;
- c) ühenduse süsteemi mõju keskkonnaseisundi paranemisele ja see, millises ulatuses tuleks artikli 3c alusel õhusõiduki käitajatele eraldatavate saastekvootide üldkogust vähendada kooskõlas ELi üldise heitkoguste vähendamise eesmärkidega;
- d) ühenduse süsteemi mõju lennundussektorile, sealhulgas konkurentsiküsimused, võttes eriti arvesse väljaspool ELi lennunduses rakendatava kliimamuutust käsitleva poliitika mõju;
- e) õhusõiduki käitajate erireservi säilitamine, võttes arvesse tõenäolist majanduse kasvumäära ühtlustumist terves tööstusharus;
- f) ühenduse süsteemi mõju õhustranspordist struktuurilisele sõltumisele ühenduse saartel ning geograafiliselt suletud piirkondades, perifeersetes ja äärepoolseimates piirkondades;
- g) asjaolu, kas tuleks näha ette ülekandesüsteem, et hõlbustada saastekvootidega kauplemist õhusõiduki käitajate ja paiksete käitiste käitajate vahel, tagades samas, et ühegi tehingu tulemuseks ei oleks õhusõiduki käitajate saastekvootide netoülekanne paiksete käitiste käitajatele;
- h) mõju, mis tuleneb süsteemist väljaarvamise künnisväärtuste kohaldamisest, nagu need on I lisas määratud kindlaks seoses suurima lubatud stardimassi ja õhusõiduki käitaja poolt aastas sooritatavate lendude arvuga;
- i) mõju, mis tuleneb ühenduse süsteemile erandi kehtestamisest teatavatele lendudele, mida teostatakse avaliku teenuse osutamise kohustusega seoses vastavalt nõukogu 23. juuli 1992. aasta määrusele (EMÜ) nr 2408/92 (ühenduse lennuettevõtjate juurdepääsu kohta ühendusesisestele lennuliinidele);⁽²⁾
- j) lennunduse efektiivsuse valdkonnas toimuvad arengud, sh nende tulevikupotentsiaal, ja eriti edusammud Euroopa lennundusalaste teadusuuringute nõuandekomisjoni (ACARE) eesmärgi saavutamisel, mis näeb ette selliste tehnoloogiate väljatöötamise ja esitlemise, mis suudavad vähendada aastaks 2020 kütuse tarbimist

⁽¹⁾ ELT L 49, 19.2.2004, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 240, 24.8.1992, lk 8.

▼M2

50 % võrra, ning täiendavate tõhususe suurendamise meetmete vajadus ja

- k) edasimineku teaduslikes põhiteadmistes, mis puudutavad lennutegevuse põhjustatud kondensjälgede ja kiudpilvede mõju kliimamuutusele eesmärgiga pakkuda välja tõhusad leevendusmeetmed.

Komisjon esitab seejärel aruande Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

V PEATÜKK

LÕPPSÄTTED**▼B***Artikkel 31***Rakendamine**

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid hiljemalt 31. detsembriks 2003. Liikmesriigid teatavad nendest viivitamata komisjonile. Komisjon teatab nendest õigusnormidest teistele liikmesriikidele.

Kui liikmesriigid need meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse meetmetesse või nende meetmete ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Viitamise viisi näeb ette liikmesriik.

2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiivi reguleerimisalas nende poolt vastuvõetavate siseriiklike õigusnormide teksti. Komisjon teavitab sellest teisi liikmesriike.

*Artikkel 32***Jõustumine**

Käesolev direktiiv jõustub *Euroopa Liidu Teatajas* avaldamise päeval.

*Artikkel 33***Adressaadid**

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

▼ B

I LISA

▼ M2TEGEVUSALADE KATEGOORIAD, MILLE SUHTES
KOHALDATAKSE KÄESOLEVAT DIREKTIIVI▼ B

1. Käesolev direktiiv ei käsitle kaitisi või kaitise osi, mis tegelevad uute toodete ja menetluste uurimise, arendustegevuse ja katsetamisega.
2. Allpool esitatud künnisväärtused on üldjuhul tootmisvõimsuse või toodangu väärtused. Kui käitaja tegeleb samas kaitises või samas tegevuskohas mitme samasse alajaotisse kuuluva tegevusalaga, siis nende alade võimsused liidetakse.

▼ M2

Alates 1. jaanuarist 2012 lisatakse kõik lennud, mis saavad lennuväljale või lahkuvad lennuväljalt, mis asub selle liikmesriigi territooriumil, mille suhtes kohaldatakse asutamislepingut.

▼ B

Tegevusalad	Kasvuhoonegaasid
<i>Energia tootmisega seotud tegevus</i>	
Põletuskäitised nimisoojusvõimsusega üle 20 MW (v.a ohtlike või olmejäätmetega tegelevad käitised)	Süsinikdioksiid
Mineraalõli rafineerimistehased	Süsinikdioksiid
Koksiahjud	Süsinikdioksiid
<i>Raudmetallide tootmine ja töötlemine</i>	
Metallimaakide (sh sulfidmaagid) särdamis- või paagutamisahjud	Süsinikdioksiid
Käitised malmi või terase tootmiseks (esmane või teisene sulatamine), sealhulgas pidevvaluks, tootmisvõimsusega üle 2,5 tonni tunnis	Süsinikdioksiid
<i>Mineraalitööstus</i>	
Käitised tsemendiklinkri tootmiseks pöördahjudes tootmisvõimsusega üle 500 tonni ööpäevas või lubja tootmiseks pöördahjudes tootmisvõimsusega üle 50 tonni ööpäevas või muudes põletusahjudes tootmisvõimsusega üle 50 tonni ööpäevas	Süsinikdioksiid
Käitised klaasi, sh klaaskiu tootmiseks sulatusvõimsusega üle 20 tonni ööpäevas	Süsinikdioksiid
Käitised keraamiliste toodete valmistamiseks põletamise teel, eelkõige katusekivide, telliste, rasksulamitelliste, kahhelkivide, keraamiliste materjalide või portselani põletamiseks tootmisvõimsusega üle 75 tonni ööpäevas ja/või ahjudes mahutavusega üle 4 m ³ ja mahtuvustihedusega 300 kg/m ³ põletusahju kohta	Süsinikdioksiid
<i>Muud tegevusalad</i>	
Tööstusettevõtted	Süsinikdioksiid
a) paberimassi tootmiseks puidust või muust kiulisest materjalist	Süsinikdioksiid
b) paberi ja papi tootmiseks, mille tootmisvõimsus on üle 20 tonni ööpäevas	Süsinikdioksiid

▼B

▼M2

Tegevusalad	Kasvuhoonegaasid
<p><i>Lennundus</i></p> <p>Lennud, mis väljuvad lennuväljalt või saabuvad lennuväljale, mis asub selle liikmesriigi territooriumil, mille suhtes kohaldatakse asutamislepingut.</p> <p>Antud tegevus ei hõlma:</p> <ol style="list-style-type: none"> lende, mis sooritatakse eranditult muude riikide kui liikmesriikide lähetuses viibiva valitseva monarhi ja tema lähimate pereliikmete, riigipeade, valitsusjuhtide ja valitsuse ministrite transpordi eesmärgil, kui see on lennuplaanis tõendatud asjakohase staatusega; sõjalisi lende, mida sooritavad sõjalennukid, ning tolli ja politsei tegevusega seotud lende; otsingu- ja päästelende, tuletõrje-, humanitaarabi- ja kiirabilende asjaomase päeva asutuse volitusel; mis tahes lende, mis sooritatakse eranditult Chicago konventsiooni II lisas kindlaks määratud visuaal-lennureeglite järgi; lende, mis lõpevad samal lennuväljal, kust õhusõiduk õhku tõusis, ja mille jooksul ei tehtud vahemaandumisi; õppelende, mida sooritatakse eranditult lennukijahi litsentsi omandamise või lennumeeskonna liikmete hindamise eesmärgil, kui see on tõendatud asjakohase märkusega lennuplaanis, tingimusel, et lendu ei kasutata reisijate ja/või kauba transpordiks või õhusõidukite positsioneerimiseks või vedamiseks; lende, mida sooritatakse eranditult teadusuuringute eesmärgil või õhusõidukite või nii õhus kui ka maa peal kasutatavate seadmete kontrollimiseks, katsetamiseks või sertifitseerimiseks; lende, mida sooritavad õhusõidukid, mille maksimaalne stardimass on alla 5 700 kg; lende, mida sooritatakse seoses määrusega (EMÜ) nr 2408/92 ette nähtud avaliku teenuse osutamise kohustusega asutamislepingu artikli 299 lõikes 2 määratletud äärepoolseimate piirkondade lennuliinidel või sellistel lennuliinidel, mille maht ei ületa 30 000 istekohta aastas, ja lende, mis kuuluvad antud tegevuse alla vaid käesoleva punkti osas ja mida sooritab kommertsõhustranspordi teostaja, <ul style="list-style-type: none"> — kelle lendude arv kolmel järjestikusel neljakuulisel ajaperioodil on vähem kui 243 lendu perioodi kohta või — kelle tekitatud iga-aastane heitkogus kokku on alla 10 000 tonni aastas. <p>Lende, mis sooritatakse eranditult liikmesriikide lähetuses viibiva valitseva monarhi ja tema lähimate pereliikmete, riigipeade, valitsusjuhtide ja valitsuse ministrite transpordi eesmärgil, ei tohi käesoleva punkti alusel välja jätta.</p> 	<p>Süsinikdioksiid</p>

▼B

LISA

ARTIKLITES 3 JA 30 NIMETATUD KASVUHOONEGAASID

Süsinikdioksiid (CO₂)

Metaan (CH₄)

Dilämmastikoksiid (N₂O)

Fluorosüivesinikud (HFC)

Perfluorosüivesinikud (PFC)

Väävelheksafluoriid (SF₆)

III LISA

**ARTIKLITES 9, 22 JA 30 NIMETATUD SISERIIKLIKE
SAASTEKVOOTIDE ERALDAMISE KAVADE KRITEREIUMID**

1. Asjaomaseks ajavahemikuks eraldatavate saastekvootide üldkogus peab vastama liikmesriigi kohustusele piirata oma heitkoguseid vastavalt otsusele 2002/358/EÜ ja Kyoto protokollile, võttes arvesse ühelt poolt üldiste heitkoguste osa, mida need kvoodid esindavad võrreldes käesolevas direktiivis käsitlemata allikatest pärinevate heitkogustega, ja teiselt poolt iga riigi energiapoliitikat, samuti peavad need olema kooskõlas riikide kliimamuutuste programmidega. Eraldatavate saastekvootide üldkogus ei või olla suurem, kui on tõenäoliselt vaja käesoleva lisa kriteeriumide rangeks kohaldamiseks. Enne aastat 2008 peab kõnealune kogus olema kooskõlas meetmetega, mille kaudu iga liikmesriik püüab saavutada või ületada otsusele 2002/358/EÜ ja Kyoto protokollile vastavat eesmärki.
2. Eraldatavate saastekvootide üldkogus peab olema kooskõlas otsuse 93/389/EMÜ kohaselt antava hinnanguga, mis käsitleb liikmesriikide tegelikke ja kavandatavaid edusamme ühenduse kohustuste täitmisel.
3. Eraldatavate kvootide kogused peavad olema kooskõlas käesolevas süsteemis käsitletud tegevusalade potentsiaaliga, sealhulgas tehnoloogilise potentsiaaliga, heitkoguseid vähendada. Liikmesriigid võivad kvootide jaotuse aluseks võtta igast tegevusalast tulenevad kasvuhoonegaaside keskmised heitkogused toote kohta ja igal tegevusalal saavutatavad edusammud.
4. Kava peab olema kooskõlas muude ühenduse õiguslike ja poliitiliste dokumentidega. Arvesse tuleks võtta uutest õigusnormidest tulenevat vältimatut heitkoguste suurenemist.
5. Vastavalt asutamislepingu, eriti selle artiklite 87 ja 88 nõuetele ei diskrimineeri kava mingeid ettevõtteid ega sektoreid ega anna teatavatele ettevõtetele ega tegevusaladele põhjendamatu eelist.
6. Kava sisaldab teavet selle kohta, kuidas suudavad uued osalejad asjaomases liikmesriigis ühenduse kavas osalemist alustada.
7. Kava võib sisaldada varajasi meetmeid ja sisaldab teavet selle kohta, mil viisil varajasi meetmeid arvesse võetakse. Liikmesriigid võivad kasutada parimat võimalikku tehnoloogiat käsitlevatest võrdluskõnaldokumentidest tulenevat võrdlusarve oma siseriiklike saastekvootide eraldamise kavade väljatöötamisel ja need võrdlusarvud võivad hõlmata varajaste meetmete arvessevõtmist.
8. Kava sisaldab teavet selle kohta, mil viisil võetakse arvesse keskkonnasäästlikku tehnoloogiat, sealhulgas energiatõhusaid tehnoloogiaid.
9. Kavas nähakse ette, kuidas üldsus võib märkusi esitada, ja see sisaldab teavet korra kohta, mille alusel neid märkusi enne saastekvootide eraldamist käsitleva otsuse tegemist nõuetekohaselt arvesse võetakse.
10. Kava sisaldab loetelu käesolevas direktiivis käsitletud kütistest ja saastekvootide kogustest, mida igale kütisele eraldada kavatakse.
11. Kava võib sisaldada teavet selle kohta, mil viisil võetakse arvesse ühenduseväliste riikide või üksuste konkurentsi.

12. Kavas täpsustatakse THVde ja HVÜde maksimumkogus, mida kütajad võivad ühenduse süsteemis kasutada, igale kütisele eraldatud saastekvootide protsendimäärana. Kõnealune protsendimäär on kooskõlas liikmesriigi Kyoto protokolliga ja ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni või Kyoto protokolliga põhjal vastu võetud otsuste kohaste täiendavate kohustustega.

▼B*IV LISA***ARTIKLI 14 LÕIKES 1 NIMETATUD JÄRELEVALVE JA ARUANDLUSE PÕHIMÕTTED****▼M2****A OSA – Paiksetest käitistest tulenevate heitkoguste seire ja aruandlus****▼B****Süsinikdioksiidi heitkoguste järelevalve**

Heitkoguseid kontrollitakse kas arutamise või mõõtmise teel.

Arutamine

Heitkoguste arutamisel kasutatakse valemit:

$$\text{Andmed tegevuse kohta} \times \text{heitmekoefitsient} \times \text{oksüdatsioonikoefitsient}$$

Tegevust käsitlevaid andmeid (kasutatud kütus, toodangu määr jne) kontrollitakse tarnimist käsitlevate andmete või mõõtmise alusel.

Kasutatakse heakskiidetud heitmekoefitsiente. Kõikide kütuseliikide puhul aktsepteeritakse tegevuspõhiseid heitmekoefitsiente. Standardkoefitsientide aktsepteeritakse kõikide kütuseliikide puhul, välja arvatud mittekaubanduslikud kütuseliigid (jäätmekütus nagu rehvid ja tööstusprotsesside gaasid). Kivisöe kohta tuleb veel edasi arendada maavarapõhised standardväärtused ja maagaasi kohta EL või tootjariigi standardkoefitsiendid. Rafineerimissaaduste suhtes võib kohaldada IPCC (*Intergovernmental Panel on Climate Change* – valitsustevaheline kliimamuutuste rühm) standardväärtusi. Biomassi heitmekoefitsient võrdub nulliga.

Kui heitmekoefitsient ei võta arvesse asjaolu, et osa söest ei ole oksüdeerunud, kasutatakse täiendavat oksüdatsioonikoefitsienti. Kui tegevuspõhised heitmekoefitsiendid on välja arvatud ja need võtavad oksüdeerumist arvesse, ei pea oksüdatsioonikoefitsienti kohaldama.

Kasutatakse direktiivi 96/61/EÜ kohaselt välja töötatud standardväärtusega oksüdatsioonikoefitsiente, välja arvatud juhul, kui käitaja suudab tõendada, et tegevuspõhised koefitsiendid on täpsemad.

Iga tegevusala, käitise ja kütuseliigi kohta tehakse eraldi arvutused.

Mõõtmine

Heitkoguste mõõtmisel kasutatakse standard- või heakskiidetud meetodikat ja mõõtmistulemused kinnitatakse täiendava heitkoguste arutamiseiga.

Muude kasvuhoonegaaside heitkoguste järelevalve**▼M3**

Kasutatakse standard- või heakskiidetud meetodikat, mille komisjon on välja töötanud koostöös asjaomaste sidusrühmadega. Kõnealused meetmed, mille eesmärk on muuta käesoleva direktiivi vähemolulisi sätteid, täiendades seda, võetakse vastu artikli 23 lõikes 3 osutatud kontrolliga regulatiivmenetluse kohaselt.

▼B**Heitkogustest aru andmine**

Kõik käitajad lisavad käitist käsitlevasse aruandesse järgmise teabe:

A. Käitise tunnusandmed, sealhulgas:

- käitise nimi;
- käitise aadress, sealhulgas sihtnumber ja riik;
- I lisas loetletud käitise tegevusalade liik ja arv;
- kontaktisiku aadress, telefon, faks ja elektronpost; ja
- käitise ja võimaliku emaettevõtja omaniku nimi.

B. Iga ettevõtte tegevuskohas tehtava I lisas loetletud tegevuse puhul, millega seonduvaid heitkoguseid arvatatakse:

- tegevusandmed;

▼ B

- heitmekoeffitsiendid;
  - oksüdatsioonikoeffitsiendid;
  - koguheide; ja
  - mõõtemääramatus.
- C. Iga ettevõtte tegevuskohas tehtava I lisas loetletud tegevuse puhul, millega seonduvaid heitkoguseid mõõdetakse:
- koguheide;
  - teave mõõtmismetoodika usaldusväärsuse kohta; ja
  - mõõtemääramatus.
- D. Põlemisest tulenevate heitkoguste puhul peab aruanne sisaldama ka oksüdatsioonikoeffitsienti, välja arvatud juhul, kui tegevuspõhise heitmekoeffitsiendi väljatöötamisel on juba oksüdeerumist arvesse võetud.

Liikmesriigid võtavad meetmeid, et kooskõlastada aruandmise nõuded olemasolevate aruandmise nõuetega, et vähendada ettevõtete aruandluskoormust.

▼ M2**B OSA – Lennutegevustest tulenevate heitkoguste seire ja aruandlus****Süsinikdioksiidi heitkoguste seire**

Heitkoguseid seiratakse arvutuste abil. Heitkoguste arvutamiseks kasutatakse järgmist valemit:

kütusekulu × heitekoeffitsient

Kütusekulu hõlmab kütust, mida tarbib abijõuallikas. Võimaluse korra kasutatakse iga lennu tegelikku kütusekulu, mis arvutatakse välja järgmise valemi abil:

kütusekogus õhusõiduki kütusepaakides pärast õhusõiduki pardale võetava kütuse tankimise lõppu – kütusekogus õhusõiduki kütusepaakides pärast seda, kui pardale võetava kütuse tankimine järgmise lennu tarbeks on lõppenud + selle järgmise lennu tarbeks pardale võetav kütus.

Kui andmed tegeliku kütusekulu kohta ei ole kättesaadavad, kasutatakse kütusekulu hindamiseks standardset astmelist meetodit, mis tugineb parimale kättesaadavale teabele.

Kasutatakse standardseid valitsustevahelise kliimamuutuste paneeli (IPCC) heitekoeffitsiente, mis on võetud IPCC 2006. aasta seirejuhistest või nende hilisematest ajakohastatud versioonidest, välja arvatud juhul, kui tegevuspõhised heitekoeffitsiendid, mille on tunnustatud analüütilisi meetodeid kasutades määratlenud sõltumatud akrediteeritud laboratooriumid, on täpsemad. Biomassi heitekoeffitsient on null.

Iga lennu ja iga kütuse kohta tehakse eraldi arvutused.

Heitkoguste aruandlus

Iga õhusõiduki käitaja esitab artikli 14 lõike 3 kohaselt koostatavas aruandes järgmised andmed:

A. Õhusõiduki käitaja tuvastamiseks vajalikud andmed, sealhulgas:

- õhusõiduki käitaja nimi;
- haldav liikmesriik;
- aadress, sealhulgas sihtnumber ja riik, ning, juhul kui see on erinev, kontaktaadress haldavas liikmesriigis;
- aruandlusperioodil õhusõiduki käitaja poolt I lisas nimetatud lennutegevuste sooritamiseks kasutatud õhusõidukite registreerimisnumbrid ja tüübid;
- selle lennuettevõtja sertifikaadi ja lennutegevusloa number ja väljaandev asutus, mille alusel õhusõiduki käitaja teostas I lisas nimetatud lennutegevust;
- kontaktisiku aadress, telefon, faks ja elektronpost ning

▼ **M2**

— õhusõiduki omaniku nimi.

B. Iga kütuseliigi puhul, mille heitkogused arvutatakse:

— kütusekulu;

— heitmekoeffitsient;

— heitkoguste koguhulk kõigilt aruandlusperioodil õhusõiduki käitaja teostatud lendudel, mis kuuluvad I lisas nimetatud lennutegevuste alla;

— järgmiste lendude heitkoguste koguhulk:

— kõik aruandlusperioodil õhusõiduki käitaja teostatud lennud, mis kuuluvad I lisas nimetatud lennutegevuste alla ja mis väljusid liikmesriigi territooriumil asuvalt lennuväljalt ning saabusid liikmesriigi territooriumil asuvalle lennuväljale;

— kõik muud aruandlusperioodil õhusõiduki käitaja teostatud lennud, mis kuuluvad selliste I lisas nimetatud lennutegevuste alla;

— heitkoguste koguhulk aruandlusperioodil õhusõiduki käitaja teostatud lendudel, mis kuuluvad I lisas nimetatud lennutegevuste alla ning mis:

— väljusid igast liikmesriigist ning

— saabusid igasse liikmesriiki kolmandast riigist;

— määramatus.

Tonnkilomeetrite andmete seire artiklite 3e ja 3f kohaldamiseks

Saastekvootide eraldamise taotlemiseks vastavalt artikli 3e lõikele 1 või artikli 3f lõikele 2 arvutatakse lennutegevuse hulk tonnkilomeetrites, kasutades järgmist valemit:

tonnkilomeetrid = vahemaa × nimikoormus

kus:

„vahemaa” tähendab väljumiskoha lennuvälja ja sihtkoha lennuvälja vahelist kaugust mööda suuringjoont, millele lisatakse kindlaksmääratud faktorina 95 km, ja

„nimikoormus” tähendab transporditava kauba, posti ja reisijate kogumassi.

Nimikoormuse arvutamisel lähtutakse järgmisest:

— reisijate arv tähendab pardal viibivate inimeste arvu, välja arvatud meeskonnaliikmed;

— õhusõiduki käitaja võib asjakohaste lendude puhul massi ja tasakaalu käsitlevates dokumentides sisalduvate reisijate ja registreeritud pagasi suhtes kohaldada kas tegelikku ehk standardmassi või siis vaikeväärtust, mis on 100 kg iga reisija ja tema registreeritud pagasi kohta.

Tonnkilomeetrite andmete aruandlus artiklite 3e ja 3f kohaldamiseks

Iga õhusõiduki käitaja esitab artikli 3e lõike 1 või artikli 3f lõike 2 kohaselt koostatavas taotluses järgmised andmed:

A. Õhusõiduki käitaja tuvastamiseks vajalikud andmed, sealhulgas:

— õhusõiduki käitaja nimi;

— haldav liikmesriik;

— aadress, sealhulgas sihtnumber ja riik, ning, juhul kui see on erinev, kontaktaadress haldavas liikmesriigis;

— õhusõidukite registreerimisnumbrid ja tüübid, mida kasutatakse taotlusega hõlmatud aasta jooksul I lisas nimetatud lennutegevuste sooritamiseks õhusõiduki käitaja poolt;

— lennuettevõtja sertifikaadi ja lennutegevusloa, mille alusel õhusõiduki käitaja teostas I lisas nimetatud lennutegevusi, number ja väljaandev asutus;

— kontaktisiku aadress, telefon, faks ja elektronpost ning

▼ **M2**

— õhusõiduki omaniku nimi.

B. Tonnkilomeetrite andmed:

— lendude arv lennuväljade paari kohta;

— reisijakilomeetrite arv lennuväljade paari kohta;

— tonnkilomeetrite arv lennuväljade paari kohta;

— reisijate ja registreeritud pagasi kaalu arvutamiseks valitud meetod;

— kõikide I lisas nimetatud lennutegevustega hõlmatud ja aruandega seotud aasta jooksul õhusõiduki käitaja teostatud lendude tonnkilomeetrite koguarv.

▼B*V LISA***ARTIKLIS 15 NIMETATUD TÕENDAMISKRITEERIUMID****▼M2****A OSA – Paiksetest kütistest tulenevate heitkoguste tõendamine****▼B****Üldpõhimõtted**

1. Igast I lisas loetletud tegevusalast tulenevaid heitkoguseid tuleb tõendada.
2. Tõendamisel võetakse arvesse artikli 14 lõikele 3 vastavat aruannet ja eelneva aasta seireandmeid. Tõendamisel käsitletakse järelevalvesüsteemide usaldusväärsust, usutavust ja täpsust ning heitkogustega seotud andmeid ja teavet, eelkõige:
  - a) esitatud andmeid tegevuse kohta ja seonduvaid mõõtmisi ja arvutusi;
  - b) heitmekoeffitsientide valikut ja kasutamist;
  - c) arvutusi, mille tulemusel määratakse üldised heitkogused; ja
  - d) kui kasutatakse mõõtmist, mõõtmismetoodika valiku ja kasutamise asjakohasust.
3. Teatatud heitkoguseid võib tõendada üksnes juhul, kui usaldusväärsed ja usutavad andmed võimaldavad heitkoguseid piisava kindlusega määrata. Piisava kindluse saavutamiseks peab käitaja näitama, et:
  - a) esitatud andmetes ei esine vastuolusid;
  - b) andmete kogumine on toimunud kooskõlas kehtivate teadusstandarditega; ja
  - c) kütiste asjaomased registrid on täielikud ja järjepidevad.
4. Tõendajale tagatakse juurdepääs kõikidele tõendamise objektiga seotud tegevuskohtadele ja andmetele.
5. Tõendaja võtab arvesse, kas kütis on registreeritud ühenduse keskkonnajuh-timis- ja -auditeerimissüsteemi (EMAS).

Metoodika**Strateegiline analüüs**

6. Tõendamise aluseks on igasuguse kütises tehtava tegevuse strateegiline analüüs. See eeldab, et tõendajal on ülevaade kõikidest tegevusaladest ja nende olulisusest heitkoguste seisukohast.

Protsessi analüüs

7. Esitatud teabe tõendamine toimub võimaluse korral kütise tegevuskohas. Tõendaja teeb esitatud andmete usaldusväärsuse kindlakstegemiseks pistelisi kontrollid.

Riskianalüüs

8. Tõendaja hindab kõiki kütise heitkoguste allikaid, et teha kindlaks iga kütise koguheitmeid mõjutavat allikat käsitlevate andmete usaldusväärsus.
9. Analüüsi alusel määratleb tõendaja selgelt suurema eksimise ohuga allikad ja muud järelevalve- ja aruandlusmenetluse aspektid, mis võivad tõenäoliselt üldiste heitkoguste määramisega seotud vigade tekkimisele kaasa aidata. See hõlmab eelkõige heitmekoeffitsientide valikut ja eri allikatest pärinevate heitkoguste taseme määramiseks vajalikke arvutusi. Erilist tähelepanu pööratakse suure eksimise ohuga allikatele ja järelevalvemenetluse eespool nimetatud aspektidele.
10. Tõendaja võtab arvesse kõiki tõhusaid riskide ohjamise meetodeid, mida käitaja ebakindluse vähendamiseks kasutab.

▼B**Aruandmine**

11. Tõendaja koostab valideerimisprotsessi aruande, milles märgitakse, kas artikli 14 lõikele 3 vastav aruanne on rahuldav. Kõnealuses aruandes täpsustatakse kõik tehtava töö seisukohast olulised küsimused. Kui tõendaja arvates ei ole koguheitmete hulk esitatud märkimisväärselt ebatäpselt, võib koostada deklaratsiooni, et artikli 14 lõikele 3 vastav aruanne on rahuldav.

Tõendaja pädevusele esitatavad miinimumnõuded

12. Tõendaja on käitajast sõltumatu, täidab oma ülesandeid usaldusväärselt, objektiivselt ja professionaalselt ning tunneb:
- a) käesoleva direktiivi sätteid, samuti asjaomaseid standardeid ja suuniseid, mille komisjon on artikli 14 lõike 1 kohaselt vastu võtnud;
  - b) tõendatavate tegevusaladega seotud õigusnorme; ja
  - c) käitise heitkoguste kõikide allikatega, eelkõige andmete kogumise, mõtmise, arvutamise ja esitamisega seotud teabe kujunemist.

▼M2**B OSA – Lennutegevustest tulenevate heitkoguste tõendamine**

13. Lisas sätestatud üldpõhimõtteid ja meetodikat kohaldatakse I lisas nimetatud lennutegevuste alla kuuluvate lendude heitkoguste aruannete tõendamisel.

Sel eesmärgil:

- a) käsitatakse lõikes 3 tehtud viidet käitajale viitena õhusõiduki käitajale ning nimetatud lõike punktis c tehtud viidet käitisele käsitatakse viitena õhusõidukile, mida kasutatakse aruandega hõlmatud lennutegevuste sooritamiseks;
- b) käsitatakse lõikes 5 tehtud viidet käitisele viitena õhusõiduki käitajale;
- c) käsitatakse lõikes 6 tehtud viidet käitises teostatud tegevustele viitena aruandega hõlmatud lennutegevustele, mille teostab õhusõiduki käitaja;
- d) käsitatakse lõikes 7 tehtud viidet käitise tegevuskohale viitena tegevuskohale, mida õhusõiduki käitaja kasutab aruandega hõlmatud lennutegevuste sooritamiseks;
- e) käsitatakse lõigetes 8 ja 9 tehtud viiteid käitise heitkoguste allikale viidena õhusõidukitele, mille eest vastutab õhusõiduki käitaja, ning
- f) käsitatakse lõigetes 10 ja 12 tehtud viiteid käitajale viidena õhusõiduki käitajale.

Lennutegevusest tulenevate heitkoguste aruande tõendamise lisasätted

14. Tõendaja teeb eelkõige kindlaks, et:
- a) kõik lennud, mis kuuluvad I lisas nimetatud lennutegevuste alla, on arvesse võetud. Selle ülesande täitmisel on tõendajale abiks lennuplaani andmed ja muud õhusõiduki käitaja liiklemist käsitlevad andmed, sealhulgas kõnealuse käitaja poolt nõutud Eurocontrol'i andmed;
  - b) valitseb üldine järjepidevus kütuse kogukulu andmete ja lennutegevust sooritavale õhusõidukile ostetud või muul viisil hangitud kütuse andmete vahel.

Artiklite 3e ja 3f kohaldamiseks esitatud tonnkilomeetrite andmete tõendamise lisasätted

15. Käesolevas lisas sätestatud üldpõhimõtteid ja artikli 14 lõike 3 kohaste heitkoguste aruannete tõendamise meetodikat kohaldatakse vajaduse korral ka vastavalt tonnkilomeetrite andmete tõendamisel.
16. Tõendaja teeb eelkõige kindlaks, et käitaja artikli 3e lõike 1 ja artikli 3f lõike 2 kohaselt esitatavas taotluses on arvesse võetud ainult selliseid lende, mis on tegelikult toimunud ja kuuluvad I lisas nimetatud lennutegevuste alla

▼M2

ning mille eest vastutab õhusõiduki käitaja. Selle ülesande täitmisel on tõendajale abiks õhusõiduki käitaja liiklemist käsitlevad andmed, sealhulgas kõnealuse käitaja poolt nõutud Eurocontrol'i andmed. Lisaks teeb tõendaja kindlaks, et õhusõiduki käitaja esitatud nimikoormus vastab kõnealuse käitaja nimikoormuste registrile, mida ta peab ohutuse eesmärgil.